

BUDAPESTI CZEGEK.

FÖLDVÁRY IMRE
férfitávk- és fehérenemű-raktára.
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 11. sz., a posta mellett és VIII., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett.
Telefon.
Specialis készítője jó szabású férfi ingeknek.

„Toronyórák“
palota, laktanya, gyári órákat, villanyórákat, legelőnyösebben rendezte be
Mayer Károly L.
I. m. állami kedvezm. gőz-tragatóra
Budapesten, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzék, költésjegyzék, bírn.

Tanulmányokat
Nevváltásokat
Cserémetek felvételét
Bírnokokat
ajánl
és
elhelyez

Gerson Anna asszony
BUDAPEST,
Andrássy-út 21.
(télelelet)

A Magyar Asphalt
részvény-társaság
Budapest, Andrássy-út 30
elvállalja jótállás mellett
legelőnyösebben
asphalt-burkolatok
fektetését és
nedves lakások,
pinczék, stb. gyökerez
szárasztatását.
Telefon.

27 éven át
v. állami kórházi
igazgató orvos

Levélbélyeg-kereskedés
PRÜCKLER J. C.
Budapesten, IV., Régi posta-u. 5.
Alapított 1876

VARADY MÁRTON
IV. kerület, Múzeum-körút 35. szám.
Szerez és elhelyez egy helyben mint vidékre:
Szakácsnő, szobaleány, minden leányok, dada, vasalónők,
továbbá gazdasszonyok, kulesárnók, társalgónők, árusnők,
szepességi német lányok, bomekokat, gyermekkertésznek, ura-
sági inas, portás, íróasztalga, lovasz, kocsis, kertész és
szakácsokat stb., stb.

gyógyít gyorsan, discre-
tül és biztos sikerrel
minden férfi és női bajt.
Czim: Kardos
specialista,
Kerepesi-ut 6. (kero-
pesi-bazár) I. em. ajtó 2.—
Rendel: d. o. 7—8, 11—2,
d. u. 6—7-ig. Levélben is.

Franklin-Társulatnál megjelent.
POCSAJYÉK.
Regény.
Irta
Fröhlichné Mórincz Paula.
Ara füve 1 ft 50 kr.

Gummiárúk,
betegápolási cikkek sérülőkötők (óvszerek F. Berguerand
párisi gyárostól), legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándor egyetemi kötszerésznel,
Budapest, Erzsébet-körút 50.

Hirdetések felvételnek
a „Vasárnapi Ujság“ kiadó-
hivatalában, Budapest, IV. ker.
Egyetem-utca 4. szám alatt.

A hangszer-kiállítás minden nap d. u. 4—7 óráig
Margit és Gizella

leányaim saját készítésű zsimbal-
máimon kettesben hangverseny-
nek, beléptidij nélkül. — Ajánlom
dusan felszerelt hangszer-raktáramat
hegedű, fuvola, harmonika, auto-
maták zenével, zongora, zsimbal-
mók s egyéb hangszerekben. Czim-
balom iskola 3.50, Czimbalmo-
zók Folyóirata egy évfolyam 4.80.
Elfogadok minden e szakba vágó javításokat. — Képes árjegy-
süket ingyen küldök. — Tisztlettel!

HORVÁTH ISTVÁN,
József főherceg 5. és kir. fensége udvari szállítója,
Budapest, Kerepesi-ut 46. és Erzsébet-körút 2. szám.

ŐS BUDAVÁRA
a főváros legelőkelőbb látványos mulatóhelye
(a kiállítással kapcsolatban)
május 1-én megnyit. — Nyitva délelőtt 10 órától
reggelig.
Bérletjegyek az évadra 6 ft.

Kaphatók: Ős Budavárban (állatkert). Előjegyzethetők:
„Millenium“ utazási és ellátási vállalatnál (Gizella-tér 4.), vala-
mint a Telefon-Hirmondó városi irodájában (Andrássy-ut. 90.).

A SZÉPSÉG
ÁPOLÁSÁHOZ.
Addig el nem ért
HATÁS.

KIELHAUSER H.
folyékony
Glycerin-Crème
ártalmatlan anyagokból készült si-
került vegyületek, mely nemcsak a
bőrt finomítja, hanem tényleg
az ifju ifedséget eleveníti és azt
állandóan fenntartja. Legjobb óvszer
levegő, szél és napsütés ellen,
eltávolított napfoltot, szeplőt,
májfoltot és minden más bőrtisztatlanságot.

Glycerin-Crème-Szappan
kiváló enyhe, báronyszerű bőrt idez elő. A Glycerin-
Crème használatánál ajánlható a

Párisi Hölgy puder
a legártalmatlanabb puder, a bőrt szép fehér színre
válttatja és azt simán és szárazon tartja.

Hamisított párisi hölgypudertől és
Glycerin-Crémétől óvakodjanak: csak az
a valódi, melyben a csizukáknak, valamint a
leírásban a mellékelt vétéjegy van.

Raktár minden gyógyszerárban és illatszertárban.
Magyarországi főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF**
gyógyszertára Budapest, Király-utca 12.

A világ legnagyobb esataképe.
Kosciuskó győzelme
Raczlawiczánál.
STYKA és KOSSÁK lengyel festő-
művészek óriási körképe
a városligetben Aréna-út.
Reggel 8 órától nyitva.
Este villamos világítás. Villamos vasut végállomása.
Belépti díj 1 korona.

A természetes savanyúvizek között a
Krondorfi
alkalikus SAVANYÚKÚT
elsőrangú kitünőségek
egybevágo vegyelemzése alapján milyenséggel
az első helyet foglalja el.
Magyarországi főraktár:
V. Széchenyi-utca 3. — Telefon 1108 sz.

Sz.-Lukácsfürdő
Nagy kénes iszapfürdő,
iszapborogatások, meleg zu-
hanyfürdők. Massage, kád-
fürdők, külön férfi- és női
gőzfürdők és uszodák.
Budapest.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égyénys
SAVANYÚKÚT

VALDNER DEZSÓ
órák és aranyműves,
Budapest, Nefelejts-utca 15. sz.
Ajánlja
kitünően szabályozott óráit
vasuti szolgálatra
a legújabb Lonsiner-Remontoir
és több szerkezetekben,
a legújabb mintá szerinti gyártással.
Dus választéku raktár
aranyműves készítményekkel,
melyek a legújabb mintá szerinti gyártással készülnek.
Postai megrendelések 10 forintot felül ingyen és
3 nap alatt visszavételnek.

EZREK MENNEK CARLSBADBA,
hogy rossz gyomrukat kireperálják és újra jól emésztzenek és
erre elkötenek — néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a czélt
otthon könyelem-
PEPSIN-BOR mely az ételt meg-
séggel oldja a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én
pepsinborom kedves íze, és hatása ki nem marad. Egy üveg
ára 1 ft 30 kr., 5 üveg franco külföld 6 ft.
Rozsnyay Mátyás, gyógyszerész,
művegyészet laboratoriuma Aradon.
Kapható Budapesten: **Török József ur** gyógyszerárán
és minden magyarországi gyógyszerárán.

Plasticon, Andrássy-ut 69.
Igen tisztelt asszonyom!
Mélyen tisztelt uram!

Kötelességünket teljesítjük, ha tisztelettel ér-
tesítjük, hogy a régi műcsarnok palotájában,
Andrássy-ut 69. szám, a hol a „**PLAS-
TICON**“ vállalat mutatja be az ő művészies
látványosságait, megnyitották a

KALIFA
tündéerkertjét.

Az ezeregy éj csodás regéi írják le a költői mű-
vészetnek ezt az alkotását. A szemnek káprázatos
látványossága ez a kert. Pazarul ékesítve keleti
növényekkel, illatos virágokkal.

A Kalifa tündéerkertjét
és a „**PLASTICON**“ t-
nézze meg mindenki!
Budapest. 1896. évi május hó.

„**PLASTICON**“, a műcsarnok
régii palotája, Andrássy-ut 69.

Sok pénzt megtakaríthat!
Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomá-
sára hozni, hogy a legfinomabb angol gyapjú-
szövetekből készített egy teljes férfi-öltönyt, a
legújabb divat szerint és a legelőnyösebb áron,
remek szabásban.
Egy férfi-öltöny ... 14 ft — kr.
Egy nő-öltöny ... 5 ft — kr.
Egy nadrág ... 2 ft 50 kr.
Egy gyermek-öltöny ... 2 ft — kr.
Egy felöltő ... 14 ft — kr.
Egy télikabát ... 15 ft — kr.
és feljebb.
Javítás és tisztítás elfogadatik.
Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy pontos ki-
szolgálással a nagyrabecsült közönség b. bizalmát ki-
érdemeljem. — Kiváló tisztelettel
FARKAS DÁNIEL, BUDAPEST,
szövetesség-u. 5/7.

VASÁRNAPI UJSÁG

33. SZÁM. 1896.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 16.

43. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és egész évre 12 ft
POLITIKAI UJDONSÁGOK egyévi (félre — 6 •
Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** egész évre 8 ft
félre — 4 •
Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK** egész évre 5.—
félre — 2.50
Külföldi előfizetésekre a postafizet-
meghatározott viteldíj is eszandó.

ALCSÚTHRÓL.

ALCSÚTH, 1896 augusztus elején.
Az ALCSÚTHI KASTÉLYRA ismét vidám napok
derültek; újra öröm és boldogság köszön-
tött be a sokáig gyászba borult főhercegi
csalárhoz. A híres diszkert araucaria, pelargonja
és más virágjai mellett, vagy lombok árnya
alatt kanyargó útjain könnyed, világos ruházat-
ban egy ifjú pár jelenik meg; karöltve járnak-
kelnek s zavartalan boldogságban szövik a jó-

vendő álmait, reményeit épen úgy, mint más
közönséges halandó, kinek érző szívet adott a
teremtő. A kastély kedves leánya, Mária Do-
rothea főhercegnő és jegyese, Fülöp orleansi
herceg ez a fiatal pár.
A kerti munkás sereg felbentelgő munkáját,
leveszi kalapját s üdvözlő a fejedelmi jegyeseket.
Egy-két régi öreg munkás, hű cseléd, rendbe-
szedi ősz haját ráncos kezeivel, mert tudja,
hogy az aranyzivű főhercegnő rendesen meg-
szólítja a régi ismerőst.
A főhercegnő szép fejét lapos szalmakalap

födi ép úgy, mint a völgyényét. Egymás mellett
haladva feltűnik a két szép sugár alak.
A herceg magas, erős, nyúlánk szép férfi,
kevessé hegyesre nyirt tömött szőke szakállal;
bátor tekintetű tüzes szemei mély érzelmeket,
nyálgató bátorságot és őszinte szívóságot fe-
jeznek ki; járása könnyed, fesztelen, modora
nyílt, nyájas s nagyon kellemes; sokban
hasonlít a boldogult László főhercegehez. Ez
pedig, már magában elég a jellemzéséhez. Fran-
cziánul és angolul beszél; némétül nem folyé-
konyan. Különös kedvelője a férfias sportoknak.

Fülöp orleansi herceg. Mária Dorothea főhercegnő. Klottid főherceggazsóny. Eu gróf. József főherceg.
JÓZSEF FŐHERCEG CSALÁDJÁ FÜLÖP ORLEANSI HERCEGGEL ÉS EU GRÓFFAL. — Stralsky Alcsúthon fölött legújabb fényképe után.

Streilly legújabb fényképe.

MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEGNŐ ÉS FÜLÖP ORLEANSI HERCEG.

Lovagol, vadászik, horgászik, sőt néha biciklizni is szokott, s ide is magával hozta, de itt még nem használta biciklijét. Korán kel; szereti a szabad levegőt, s ha az idő engedi, mint az egész főhercegi család, ő is egész napját a szabadban tölti. Estefelé ki-kimegy őz-cserkészetre a főhercegi uradalom remek vidékére, a vérthi hegyek közé, hol angol fegyverével biztos kézzel ejti el a vadat. Gyakran tesz a főhercegi család kíséretében sétakocsizásokat is; ilyenkor jegyesével ül együtt s barátságosan köszöntet — és pedig mindig magyarul — az őket mély meghajlással üdvözlő falusi népnek, mely nagyon megszerette a herceget «szép köszönéséért». Megbecsüli a szegény embert ez is, mint az apósa, a mi fenéséges urunk, mondogatják.

Érdekes, hogy a nép mindegyre találgatja, vajjon hol vesz majd birtokot a herceg — természetesen Magyarországon; mit csinál majd mint új családfele, új gazda; mi lesz, hogy lesz minden az új háztartásban.

Nem ritkán hallhatni esténként a kapuk előtt beszélgető jó alessúthiaktól egy régi mesét, mely szerint Mária Dorothea főhercegnőnek még kis gyermekkorában azt jósolta egy vén cigányasszony, hogy valaha királyi korona fogja ékesíteni a fejét. Ezen aztán el-el-tűnődnek a beszélgetők s föl-fölszajtanak: «segíjje is rá az Isten!»

Az alessúthi köznép a főhercegnő iránti szeretetből mind csupa — royalista!

Fülöp hercegnek állandó kísérője gróf Chewilly, régi meghitt barátja s bizalmasa, ki soha magára nem hagyja, csak ha jegyesével van együtt. Inasai mind francziák, nem a mi nálunk ismert lakáj-had, hanem önzertes, művelt emberek, kik az uruk iránti hűséget s tiszteletet nem mély szolgálásokban fejezik ki.

A főhercegi családhoz az eljegyzés híre százával érkeztek az üdvözlő táviratok; a hercegehez is nagy számmal özönlöttek a távirati üdvözlések a világ minden nyelvére s a föld minden részéből, álló három hétig.

Nem sokára letelik a főhercegi családban a gyász éve, s a gondviselés bölcsesége ime úgy

intézkedett, hogy a fájdalom évforduló szomorú napját az élő testvér jelen boldogságának és nagy jövőjének örvendetes fénye deríti föl; a csapást követi az áldás! Állandó legyen az áldás derüje!

AMADEI ANNA GRÓFNÉ.

Lapunk mai számában néhány hangulatos verset közlünk Endrődi Sándor jeles költőnk sikerült fordításában, a melyhez nem lesz érdektelen egy kis kommentár. A bécsi könyvpiacra nem régebben, csinos külsővel egy kötetet jelent meg «Gedichte von Gräfin Anna Amadei» czim alatt, a melyet a «Budapesti Szemle» is figyelemre méltatott. A verskötet — mint egy finom, mélyen érző lélek hangulatának, érzéseinek, fájdalomának egyszerű, dallamos szavakban hű kifejezője, — különösen a szerző egyéniségénél fogva érdekel bennünket.

A Bécsben élő Amadei grófné magyar nő, a kit közeli rokonság fűz két olyan névhez, a melynek egyike alapvető, másika meg kiépítő munkát végeztet kulturánknak azon a terén, a melyről ezer éves viszontagságos főnállásunk emlékére a közoktatásügy csoportja számol be nekünk a kiállításán. A kezdő munka végzője báró Eötvös József, az ideális szárnyalású és mélyen gondolkodó költő és államférfi; a kiépítő munkáé meg a folyton gyakorlati célok felé törő Trefort Ágoston, a kinél, cselekvésre hajló temperamentumánál fogva, az eszmét mindig hamarosan is követte a tett.

E két férfiú körében élte át ifjú korát Amadei grófné; azt a kort, a melyben költői kedélyekre elragadó erővel hat olyan lánglélek közelsége, mint a «Karthausi» szerzője. A grófné született Rosty leány, és testvére Eötvös József báró özvegyének s Trefort Ágoston elhalt nejeének. Hogy költői tehetségét nem a magyar múzsá vallja magáénak, azt az ő életének legfontosabb fordulójá okozta. Férjhez ment Amadei Rudolf

Streilly legújabb fényképe.

MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEGNŐ ÉS FÜLÖP ORLEANSI HERCEG.

grófhöz, a kit hivatala Bécshez köt, s a kivel ott negyvenhat év óta boldog házasságban él. Ezt a boldogságot azonban két év előtt egy nagy gyász zavarta meg, a mely a grófné lelkében az anyát érintette. Egyetlen fiát veszítette el és ennek a gyásznak emlékére kerülnek elénk kötetben az ő költeményei, a melyeket egy bevezető versében úgy jellemez, hogy «Szívükből fakadtak azok, s hogy csak szív ítelheti meg...»

Egy egész élet érzéseit tolmácsolja az a kötet. Régen írott dolgok az ifjúkor ábrándjaival; aztán az anya gondolatai gyermeke mellett, később életbölcselkedés, s végül egyetlen fiának férfi-korban elvesztése fölött a gyász: ezek az ő könyvének elemei. A grófné elhalt fia: Albert, méltó volt az édes anyja lelkületéhez, mert nem csak mint tisztviselő tűnt ki a külügyminiszteriumban, a hol osztálytanácsosi minőségben működött, hanem mert anyjának szépért, jóért verő szíve benne is visszhangra talált. Nagy zenekedvelő volt és maga is komponált. A költemény-kötet is tanú arra. Abban itt is, ott is előfordul egy-egy dal, azzal a megjegyzéssel, hogy «zenére alkalmazta Amadei Albert». A mi közleményeink «Tengerparton» czimű dala is egyike azoknak.

Átlapozva a kötetet, szerzőjének teljesen igazat adok. A kibén szív, érzés lakik, abban az ő lelkének a húrjai visszhangra találnak. Az egész kötetben végig vonul az a jelleg, hogy nem hír, dicsőség adta írójának kezébe a tollat, hanem hogy kizárólag a maga lelke szükségének kielégítésére dalolt: s még most is, midőn kötetben teszi közzé egész élete érzéseit, most is kizárólag költői lelke intésének engedve cselekszik. Utolsó verse épp úgy, mint a legelső, az ő halottjának szól. Az utolsóban egy vallomást tesz. Azt, hogy a fia lelkesítette dalolásra, s

hogy egy-egy versének közlése után mindig az a fény adta a további buzditást a mely annak hatása alatt a fia szemében sugárzott. Ő buzditotta költeményeinek kötetbe gyűjtésére is; s az ő vágyát teljesíti most — halála után — az anyai szív.

A kötet így a kegyelet műve; de előttünk, olvasók előtt, semmiféle magyarázatra nem szorít az a kötet. A szívnek könnyen folyó dalba öntött egyszerű és igaz szava biztos utat talál a mi húrjainkhoz is. Nekünk csakis az fáj, hogy a költő legmeghittebb bírálója és lelkesítője: az elhunyt nem örülhet többé a kötet sikerének. A fájdalom és emlékezés bő forrása a dalnak. Merítsen szívének e tárházából a költő. Neki vigasztalás lesz, nekünk pedig nyereség, különösen, ha oly sikerült fordításokban mutatja be a német olvasó közönségnek a mi dalainkat, mint a minőket köteté végén találunk.

—y—s.

AMADEI ANNA GRÓFNÉ KÖLTEMÉNYEIBŐL.

1.

Lehullott az égről...

Lehullott az égről két ragyogó csillag,
Most a te nevető szemedbe ragyognak;
Piros rózsá nyílt ki langy tavaszi éjen,
Ajkad az a rózsá, én gyönyörűségem!
S mikor én tégedet szívükből megcsókollak,
Illatoz a rózsá, tündöklök a csillag!

2.

Tánczol, röpköd a hó...

Tánczol, röpköd a hó,
Megannyi levél —
Kapkodja, sodorja
Az éjszakai szél.

Jól tudom, vége van
Régen a nyárnak,
Aranyos álmaim
Rég tova szálltak.

Hü fénynak látom
Az üdv mosolyát —
Mit hó nem takar el,
Szél fujja tovább...

3.

Tengerparton.*

Fehér szárnyú, szép sirályom,
Szállj alá, hol habra hab —
És kutasd át vizsga szemmel
A sötét hullámokat.

De mi lenn a mélybe' szunnyad:
Föl ne keltse bús jajod!
Ide hoztam elmetetni —
Holt szerelmem nyugszik ott.

4.

A remény.

A remény-sugár szép tavasznapon
Benevetgél a börtönablakon,
Vasrácsait arannyá bővíti —
De széjjel nem törí.

5.

Gyakran mondtad te azt nekem...

Gyakran mondtad te azt nekem:
«Nem illünk össze semmiképp!»
S ridegen hangzó, zord szavad
Majdnem a szívem zúzta szét.

Valjon egymáshoz illenek
Zord sziklakő és zöld moha?
S nézd: zöld moha s zord sziklakő
Nem hagyják egymást el soha.

* Zenére alkalmazta Amadei Albert.

Fénykép után.

AMADEI ANNA GRÓFNŐ.

6.

Temetőben.

Nyugalmas, csendes temetőn a holtak
A végső napra várva szunnyadoznak.
Míg sirjukon virágok nyílnak ékül —
Alusznak emlékezés, álmok nélkül.
Nincs örömk, de szívök büt sem ismer, —
Végzetük: boldog, édes, áldó szender;
Nyomorra, fájdalomra egy sem ébred,
Nem tudják, itt a földön mik történnek.
Oh zord halál, őket te nem büntetheted;
Mélységes alvásuk csak jutalom lehet.

«MEGSZELELTE EGY ASSZONY A TOLLAT.»

— Rajz a régi alföldi népéletből. —

Irta Szabó Mihály.

(Vége.)

VIII.

Tél derekán alkudta volt el Dengelegi Sándor a földjét, még pedig hiteles helyen, a «Biká»-ban.

Azért nevezte el a nép tréfásan hiteles helynek a kocsomát, mert a szegény ember olyankor is megáhit egy-egy meszely bort, mikor üres a zsebe. A kocsomáros meg mért ne adna hitelre is, hiszen mint a nagy urak a kártyaadósságot, a parasztok a kocsomárait, becstelhetli tartozásnak tartják.

Jól járt a Dengelegi Sándor vevője, könnyen ment az alku, a fizetési feltételek is kedvezőek voltak. Apró részletekben kellett fizetni. Az utolsó 50 forintot szeptember 1-sőjén. Ekkorra a többi pénzből már alig volt egy pár forint, az utolsó 50 forint is, a mint lefizették, azonnal fogyogatott.

Meggondolta most magát Dengelegi Sándor, s feltette magában, hogy akármit lesz is, a házat már a felesége, meg a kis leánya feje felől el nem adja. A magáé felől igen könnyen eladta volna.

Nem állhatta meg azonban, hogy a kocsomárá el ne látogasson. Elült ott órákig egy üveg bor mellett, s el-elhúzatta a nótáját. A borért fizetett, de a cigányoknak azt mondta:

— Muzsikálhattok ti már nekem ingyen is. A lábas jószágom, a földem árának a vastaga (legnagyobb része) a ti torkotokba, zsebetekbe csúsztott. Sokkal vigabban éltetek ti abból, mint én.

— Muzsikálunk is mi a mi jó gazdánknak szívesen, — mondta Puka Ferke, — mirt ne muzsikálnánk? Jól tudjuk, hogy úgy is megfizet, majd ha lesz.

Ettől fogva így parancsolt Sándor gazda:

— Húzzátok, «halesz»-re!

Húzták is két vagy három nap, de akkor megszólalt Ferke:

— Elig is lenne már haleszre, gazdúrám! Mi-úta nem fizet, de még csak azt se mondja: «gyántázzatok!» Nem nagyon könnyű ám az a hegedülés, kivált ilyen szomjan. Nem is muzsikálunk többet, ha nem fizet.

Ez a beszéd az arczába kergette a vért a büszke embernek s indulatosan mondta:

— No ha csak ennyi volt az emberségetek: majd danolok én egyet. Rákezdte

Húzzad Ferke! nem «halesz»-re.
Megfizetek még ma-estve.
Van egy süldöm még az ólba,
Vigyétek ezt is pokolba!
Ne húzz nekem most szomorút!
Szegre akasztottam a büt,
Vigat húzz a legjavából!
Elég volt a búslásból,
Csakhogy észre jöttem egyszer,
Leszek még én rendes ember.
Nem dobzódom, nem henyélek,
Két karom után megélek.

Kezet nyújtott most a kocsomárosoknak.

— Isten áldja meg kendteket! Nem jövőm én ide többet. Ha eltékoztam az apai jussom, dolgozok, s megélnék mint más szegény ember. Addig is dolgoztam, míg az apám fia voltam, birom is a dolgot, kezemre is esik.

— Üres is lesz nekünk ez a borivó ház, mikor tele lesz is, öcsém uram nélkül, — mondta az öreg kocsomárosné, — nagyon megszoktuk már. De azért kívánom, segítse az Isten feltett szándékában!

— Higye meg, Sándor öcsém, hogy régen vártam ezt, s most nagyon örülök, — mondta az öreg kocsomáros — s megrázta szívesen a búcsúzó vendég kezét.

— No, gyertek a süldőért! hívta Dengelegi a cigányokat.

Ment is kísérőbe a két hegedős, meg a bőgős, csak a vén czimbalmos maradt a kocsomában, s mondta a kocsomárosnéknak:

— Meglássák! megtartja Dengelegi Sándor a fogadását. Nagyon esett szegény, sokára bírt felkelni; de most már fogadom, hogy megáll a lábán. Én nem kísérhetem ezzel a szerszámmal, nem is akarom az utolsó falatot szájakból kivenni. Adott az eleget, a meddig volt miből, az Isten áldja meg! Fel is kersem én minden Sándor estvén, a meddig csak élek, elverem én neki ingyen a nótáját.

XI.

Húzták Puka Ferkéék végig az utcán. Dengelegi Sándor felemelt fővel ment előttük s köszönt mindazoknak, a kik nézésére az utcára kiszaladtak, gondolta magában: Nem lát engem többet senki ilyen társaságban.

Dengeleginé éppen a süldőnek keverte az ól előtt a korpával, darával sürített mosogatót levet. A mint fülébe ütött a muzsikaszó, majd el ejtette a lapoczkát, megijedt, hogy most már a ház árát hegedülnek el.

A süldő, mely eddig az udvaron gypelt, felhagyott a legeléssel, lassan kornyicsálva kérte estvelijét.

Még eddig ha hazakisérték a gazdát a cigányok, a kapuban elköszöntek tőle. Most bejöttek utána az udvarba.

— Hát már még az udvarba is beorozatlanokodtok? Kitakarodjatok! Itt nem hegedültök, — fődmedt rájuk Dengeleginé.

— Nem is akarunk, ides gazdasszonyom! Csak a süldőt hajtuk el. Nekünk ígérte gazdúrám.

Nosza felkapta ám Kerekes Sári a moslékos dézsát, betette az ólba, de a lapoczkát kivette belőle s a markába szorította.

A moslékos után beszaladt az ólba a süldő, Dengeleginé becsapta utána az ajtót, s bezárta

Blaskovics Ferenc: Gyanus alku.

Margitay Tihamér: Párbaj után.

Strobl Alajos: Anyánk.

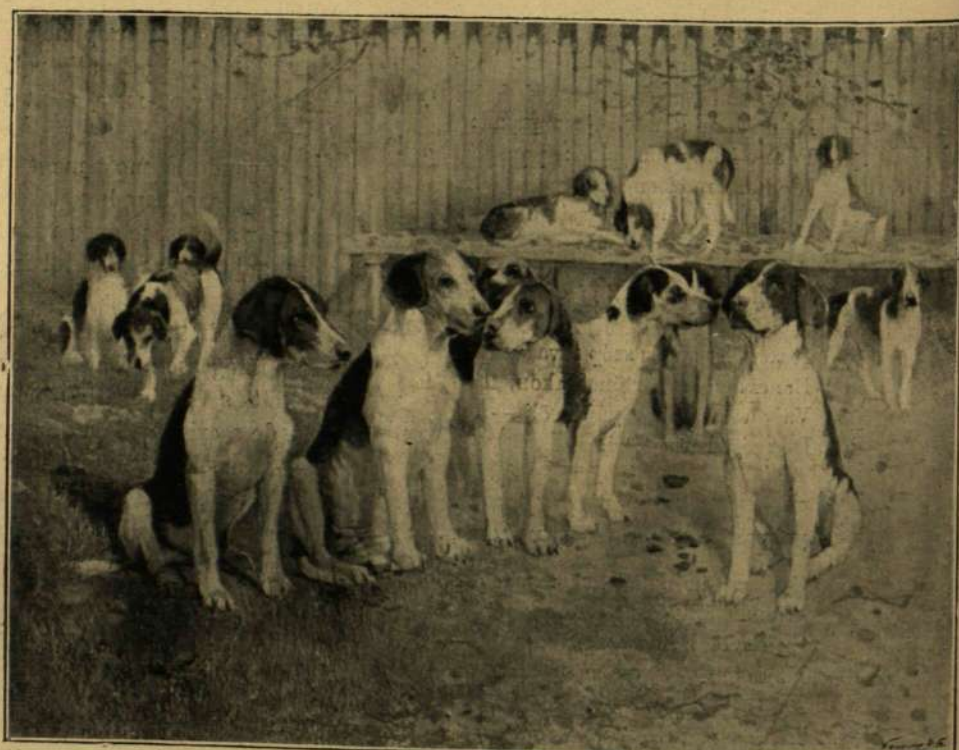
Kriesch Aladár: Az 1567-iki tordai országgyűlés, melyen először mondatott ki a vallásszabadság.

Hegedűs László: Szent család.

László Fülöp: Zach Felician.

Mihálik Dániel: Kenellben.

Peske Géza: Csak egy szemet.

Czigler Győző: A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület bérháza.

Loránfi Antal: Az első lezke.

Donáth Gyula: Ligeti Antal síremléke.

A MÜCSARNOK EZREDÉVI KIÁLLÍTÁSÁBÓL. — Madarász Viktor: Zápolya Izabella.

azt a toló zárral, s maga mindenre elszántan az ajtó elébe állott.

Puka Ferke kérte:

— Ereszsze ki a sildőt, ides gazdasszonyom! Csak a mienk mán a'.

— Tiétek ám az akasztófa, — kiáltotta Dengeleginé. — Füládjatok meg, száradjatok meg rajta! Épen nektek ajnároztam én ezt! Ebből ugyan nem esztek!

— Ugyan ne legyen olyan fessviny, meg olyan mirges, ides kedves gazdasszonyom! Mióta muzsikálunk már ezir a hitvány kis sildőir? Csak megérdemeljük. Mir muzsikáltunk volna különben? — S a toló zárhoz kapott most Puka Ferke, hogy majd kiereszti a sildőt. De nem volt ám rest a gazdasszony sem, úgy oda vágott a lapoczka élével a körmire, hogy rögtön a szájába kapta azt Ferke, a kontrást meg úgy képen teremtette a lapoczka lapjával, hogy az elordította magát, s hol egyik, hol a másik lábát kapta fel kinjában. A bögést már csak a szele érte a sebes csapásnak, mert az idejében félre ugrott, s elkiáltotta magát.

— Lokkeez mán szaporán, vessük el magunkat! Az ígélet szíp szó; de az a kis disznó soha se túrja fel a mi udvarunkat.

Dengelegi Sándor az ereszt alól mosolyogva nézte a végkielejtést. Mikor kiugrottak a kapun a cigányok, utánok kiáltott:

— Ki ne szaladjatok már a világból! Gyertek vissza! Itt az utolsó 10 forintos bankóm. Vigyetek! Éz ez annyit, mint az a kis sildő. Nem maradok én adódotok. Most már húzzátok be magatok után az ajtót!

Majd a feleségéhez fordult:

— Gyere Sári! menjünk be! Ne féltsd a sildőt!

Oda benn így kezdte:

— Édes feleségem! Ma muzsikáltak az uradnak utoljára. A földünk oda van; de a házra nem vettem fel egy fillér adósságot sem, nem is veszek soha. Eljártam a bolondját. — A ránk jövő hétfőn megereszti a tengerit.* Gazdag termése van, kapós lesz a napszamos. Napszámra járok ezentúl, ha nagy lesz, ha kicsiny lesz a napszám, mindig, mikor csak munka kerül. Ne félj, megélünk bú nélkül takarosan, csak egészséget adjon a jó Isten.

— Azt csak nem teszi kend, hogy napszámra járjon. Inkább én hadd járjak! Én is bírok

* Az eljárási határozta meg, s doboltatta ki jó előre, mikor lehet megkezdeni a tengeri-törést.

annyt keresni, hogy hárman megélünk belőle. Úgy is minden bajnak, a mibe mi estünk, oka egyedül az én ostobaságom.

— Egyforma ostobák voltunk bizony mi, Sári! Egyik tizenkilencz, másik egy híján húsz. De benőhetett már a fejünk lágya, ezután már használjuk az eszünket!

— Használjuk bizon, csillagom!

— No, hát kezd el használni mindjárt! Gondold el csak, mit mondanának, ha a felesége tartaná el Dengelegi Sándort, a nagy erős embert? Te úgyes hagyhatod a házat, míg a kis lányunk le nem szakad az oskolából. Azután nem bánom, ha dologra jársz is, ha majd elállítjuk Márit szolgálónak. A dolog nem szegyen, s nemcsak becsületes, de jó ízű kenyér is, a mit munkánkkal keresünk. Úgy lesz, a hogy mondtam, én járok napszámra, te megtakarítod a keresményemet. Van még egy pár sület liszt a kamaránkban, a jövő hét végén már tengerink is lesz, két véka tengeri most a férfi napszám. Ne félj, jó dolga lesz a kis sildőnek is.

— Jaj de sohe hittem ezt a boldog órát, hogy a jó Isten így megszenteli kendet. Oh, csak hogy meg tudott kend nekem bocsátni!

— Te meg nekem, Sári!

Nem volt ezután szükség Dengelegiéknel. Tavasz kinyiltától egész késő őszig mindig volt keresete Sándornak, minden külső munkához értett s szívesen dolgozott, kapós napszamos volt, hát háromfele is hívták egyszerre. Telen se töltötték mindkettőjüket. Annyi lett a kolbász és peesnye a kamarájokban, — ezzel fizettek disznóléskor, — mintha három öreg ártányt hizlaltak volna, a kis pénzes láda se ürült ki soha.

Dengeleginéből, a kit jól megviselt a bú, megint szép asszony lett. Édesden nézhetett, édesden is nézett arra Dengelegi Sándor.

X.

Sándor estéjén nagyon megijedt Dengeleginé. Czigány jött a házhöz, az öreg czimbalmos. Rá is kiáltott ám:

— Csak Isten hírével, fel is út, alá is, kotródjék kend innen! Nines ennél a háznál szükség se cigányra, se muzsikálásra.

A házi gazda meg kivett egy ezüst tizest a zsebéből.

— No fogja kend, öreg! de ne muzsikáljon. — Czimbalmozok biz én, ha csak ki nem ver-

nek ostorral vagy bottal. De nem pizir tesztem. Tegye el azt a pizt, mert én el nem veszem. Felfogadtam, hogy a rigi jó gazdának, a ki után olyan sokáig jól iltem, magam felruháztam, minden Sándor napján ingyen czimbalmozok. Engedjék meg, kirem! Nem mind egyforma ám a szegin cigán sem. Nem voltam én velük, a mikor amazok a sildőir gyüttek.

— Csakugyan nem volt itt, — mondotta Dengelegi, — nem is zsarolt soha az öreg czimbalmos. Ugy-e Sári, verhet egy pár nótát?

— Ha kend úgy akarja, nem bánom, csillagom!

Czimbalmozgatott hát az öreg. Pénzt, bár erőltette nemcsak a házi gazda, de a gazdasszony is, — a ki most már gyönyörködött a muzsikában, — nem fogadott el. Hanem a szives kinálásra mellé ült a vacsorának.

XI.

Csak négy Sándor est végén szolgálhatott az öreg czimbalmos, mert a negyedik nyárnak egyik rendkívül forró napján, Dengelegi Sándor, a mint a gazdagon fizető árpanak a szem által lenyomott szalmáját szaggatta fel a vastag ágyából, hirtelen összeesett, s mikorra gazdája kocsin haza vitte, meghalt.

Felesége holt férjét meglátván, leszédült, úgy locsolgatták fel.

Mig fenn volt a halott, a szegény özvegygé lett asszony, hol azt csokolgatva, hol Mária lányának, — ki már ekkor szolgálatban volt, de a kit gazdasszonya most haza bocsátott, — nyakába borulva jajgatott.

Mikor kivitték a koporsót az udvarra, s Kerekes Sári utána szédelgett, elcsudálkozott a nép, mivelétt másfél nap alatt a szép asszony? A fényes fekete haj megderesedett, s rémület és kétségbeesés eltorzította a szép arcvonásait, s a ragyogó szemet elfutotta a vér.

Kis ideig merősen nézett Dengeleginé a koporsóra, majd felsikoltott:

— Ebbe zárták bele a nagy erős embert, a széles világon a legjobb embert. Tudom, fájt neki, hogy búcsú nélkül ment el; mert szeretett engem igaz szeretettel. Hát nekem? Hát nekem ugyan hogy ne fájna, ugyan hogy ne fájna hirtelen halála annak, ki békével nézte el hibámat, bármily kárt okoztam, soha rám nem támadt s együgyűségemért soha sem vetett meg? Ha megszorítam, túrta szegény bűjút, nem emelte én rám egyetlen egy újját; egy zokszót se mondott nekem életében; nem ingadozott meg soha hűségében. Ettől kell most nekem végkép elszakadni! Oh, miért is nem tud a szívem meghasadni?! Oh, miért is nem tud a szívem meghasadni?!

A végtisztességtelre megjelent közönséget, mely megszokta, hogy rigmusokat óvatnak el az asszonyok halottjaik felett, s tudja azt is, hogy a színmutatók czifrázzák azt ki legjobban, s azok jajveszéknek legerősebben, s ennél fogva legtöbbször hidegen marad, meghatotta ennek az együgyű asszonynak, de hű feleségnek keseregése, ki eltérőleg az általános szokástól, a maga szeretetéről, hűségéről egy szót se tett, sőt nyíltan hirdette gyalogságát, s férje hűségét, jóságát emelte ki.

XII.

Két évtizednél tovább élt még özvegységben Kerekes Sári. Ereje lassan-lassan helyre állott. Arcán hajdani szépségének nyomait mindig fel lehetett ismerni; de 15—20 évvel mindig idősebbnek látszott, mint a milyen volt valósággal.

A MÜCSARNOK EZREDÉVI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

IV.

A képzőművészeti osztály képes tárgymutatójából, melyet az országos képzőművészeti társulat adott ki, egész csoport képet mutatunk be ezúttal.

Vastagh György jeles arcképfestőnkől Csá-volszky Lajosnak, az «Egyetértés» szerkesztőjének és nejének arcképet mutatjuk be. Egyszerű csoportosítás, izléses elrendezés a fő jellemzője Vastagh családi arcképeinek. József főherczeg kedvelt udvari arcképfestője igazi hivatásos ábrázolója a jellemzetes arcképeknek. Meleg hűs-szinezése mindig finom összhangban van a környezet nyugalmas tónusaival. Vastagh a hatásnak természetes eszközeit keresi és használja föl.

Kriesch Aladárnak «Az 1567-ki tordai országgyűlés» című történelmi képe egyike a legjobbaknak e nemben. Jeles mesterének, Székely Bertalannak az iskolája immár mestert nevelt belőle, kinek szép talentumától még sokat várhatunk. Hogy hivatásos történelmi festő, azt megmutatta jelen munkájával is, mely az 1567-iki tordai országgyűlésnek azt a jelenetét tünteti föl, mikor a vallás-abadtság ki-mondatik. A kép főalakja Dávid Ferencz, a vallás-reformátor.

Putaky László tehetségét régen ismerjük jeles népies-életképeiből. Most kiállított nagy történelmi festménye azonban azt igazolja, hogy a nagyobb földadatok terén is megállja helyét. Festménye magyaros jellemű.

László Fülöp a Zách-család szomorú esetéről festett drámai hatású képet. Tehetségét eddig csak arcképeken láthattuk, történelmi képe ezúttal jó jellemző erőre vall.

Történelmi tárggyal foglalkozik Madarász Viktor régi jeles festőnk is. Zápolya Izabella című képe érdekes felfogásról és finom szín-érzékről tanuskodik.

Margitay Tihamér, a magyar salon-életképek mestere, ezuttal újabb nagyobb szabású munkával lép a nyilvánosság elé. A méltán nagy hírre emelkedett művész az «Ellenállhatatlan» megalkotása óta folyton hive maradt annak az irányának és felfogásának, a melyben az ő tulajdonképeni egyénisége nyilvánul. Nagy számú művei vetélkednek egymással a derült jelenetek és a drámai hangulatok helyes visszatükrözésében. Művészi talentuma még folyvást újabb-újabb fejlődést tanusít. Most a «Párbaj után» című festményén látjuk a technika tökéletesedését s a kompozíció összhangzatos hatását. E kép maga egy festett novella, s ez is csak növelni fogja Margitay népszerűségét.

A magyar paraszt gyermek-élet igaz jellemzője Peske Géza. Vasznára ritkán fest több alakot kettőnél, de ez a két alak többet beszél mint akár egy egész csapat. Különösen kedves hatást az a naiv humor, melyet Peske oly élethiven tud föltüntetni jeles képein, s mely most bemutatott képén is feltűnően nyilatkozik.

Hegedűs László, a legfiatalabb nemzedék tehetséges tagja, a szent családöt festette le. Úgy finom rajzával, mint kedves színezésével szép tehetséget árul el. Különösen a Mária alakja vall benne hivatásos szent-kép festőre.

Blaskovics Ferencz érdekes életképet alakított meg gyanús alkujával. Kár, hogy oly ritkán látunk tőle képet társlatainkon.

Mihalik Dániel jól állatfestőül mutatja be magát. Vizsla-kutyáiban sok a megfigyelés és gondos tanulmány.

Strobl Alajos jeles szobrászunk kiállított műve az édes anya; egész alakú szobor ez, sok költőiséggel megalkotva. Finom érzés ömlik el rajta. Igazán benne van az édes anya iránti szeretet és tisztelet. Strobl alkotott kitűnő arcképeket, de szebbet és jobbat aligha ennél.

Domáth Gyula a Ligeti Antal siremlékénél megmutatta, hogy mennyire képes a hangulat-keltésre. A szomorú nemtő, a ki eltört palma-ágat tart kezében, méltó szép emlék a jeles magyar tájképfestő, Ligeti sírjára.

Loránffy Antal kedves szoborcsoportjában mindenki gyönyörködik. Plasztikus szépségével és finomságával tesz hatást Vénust ábrázoló képe, melyen a bájos istennő az első leczkét adja fiának, a hamis Ámor-nak.

A MÜCSARNOK EZREDÉVI KIÁLLÍTÁSÁBÓL. — Vastagh György: Arcképcsoport.

Az építészek közül ezúttal Czigler Győzőt mutatjuk be impozáns alkotásával: a pesti hazai első takarékpénztárnak a Kerepesi-út és az Erzsébet-körút sarkán álló hatalmas palotájával. Monumentális jellegét csak emeli egyszerű architektónikus megalkotása. Czigler eddigi alkotásai közül kiválik az erdész-egyesület stilszerű palotája s legújabb műve: az Országos Kaszinó Kossuth Lajos-útczei palotája. P. G.

A PERZSA TRÓNVALTOZÁS ÉS A BABIK FELEKEZETE PERZSIÁBAN.

Nasr-ed-din saht tudvalevőleg egy babi-felekezetű vakbuzgó ember ölte meg, s nem magánboszúból, hanem vallási rajongásból, mivel a perzsa sah ölette meg egykor e felekezetnek szent hírében álló alapítóját. Európában még kevésbé ismerik ezt a felekezetet s ezért nem lesz fölösleges egyet-mást elmondani róla, annál kevésbé, mert számban és hatalomban igen tekintélyes és már eddig is nagy szerepet játszott Perzsia történetében.

A perzsák többsége tudvalevőleg Mohamed vallásrendszerének siita nevű ágazatát követi, ellentétben a törökökkel, a kik a szunita ágazat hívei. A két vallásfelekezet között nem valami nagy a dogmatikai eltérés, semmi esetre sem oly nagy, mint például a római katolikusok és protestánsok között. Főképp a szertartásokban van különbség, mindenek fölött pedig abban, hogy míg a szuniták Mohamed egyenes utódait: Abubekr, Omár és Othman kalifákat valóságos jogos uralkodóknak ismerik el, a siiták trónbitorlóknak tartják őket, kik a próféta vejét, Aliét, megfosztották törvényes hatalmától. Ez a látszólag csekély nézeteltérés a mohamedán világban már ezer év óta tömördek vérengzést idézett elő s nagyban nevelte a perzsák gyűlölködését. Még a művelt perzsák is «kutyák»-nak (a mi keleten nagy szidalom) nevezik az említett három kalifát, a minaretekben naponként elátkozzák őket s mindenkor szennvedélyesen vitatkoznak e tárgy fölött a szunitákkal. A siiták azonban épen nem törődnek a reformokkal; ő náluk is uralkodik a külső szertartás és a szavakhoz ragaszkodás.

Ennek a megosztosodott orthodox felekezetnek ellenfeleül lépett föl a jelen század első felében a babi felekezet megalapítója, Mirza Ali Mohammed. Kiváló tehetségű és rendkívül szép férfi volt Sirasból. Kezdetben a kereskedői pályán foglalkozott; később — a 30-as években —

a Perzsa-öböl mellett fekvő Abusér városban megismerkedett a keresztény vallással, majd pedig Kerbalahban a bizonyos fokig erkölcsi reformokra törekvő seichila mohamedán felekezettel. Az új eszmék őt is újítónak nevelték s mely meggyőződése és kiváló szónoki tehetsége csakhamar nagy számú hívőt vonzott pártjára. Felekezetének bab neve onnan ered, mivel szónoki szavai szerint ő az a kapu (bab), melyen át egyedül lehet Istenhez jutni. Különösen nevezetes volt tanítványai között egy Gurrel-el-Ain (szem gyönyöre) nevű, feltűnő szépségű nő, ki a keleti szokások ellenére fátyol nélkül járt s nyilvánosan szónokolt Bab tanai mellett. A régi sah, Mohamed, félvén a vallási zavaroktól, nem lépett föl elég erélyvel az új felekezet ellen s így az csakhamar nagyon elterjedt az ország minden részében.

Bab nézetei különösen erkölcsi szempontból nagy ellentétben voltak a közönséges mohamedán hittal. Ő szerinte a teremtő istenségből már kezdetben eredt egy teremtő szellem, ki a világot alkotta s annak megszünése után ismét az Istenbe tér vissza. Jelenleg még lehetetlen az igaz Istent megismerni, időnként azonban támadnak egyes próféták, kik a hozzájárulást magmutatják. Ilyenek voltak Mózes, Jézus, Mohammed, maga Bab s ő utána is következni fognak mások. A mohamedánoknak tetteéseken alapuló külső szertartásait s különösen a Perzsiában uralkodó szenteskedést nagyon elítélte; élesen kikelt s küzdött a «meghatározott időre kötött házasságok» intézménye ellen és különösen hévvel hirdette a nők társadalmi helyzetének javítását s a családi élet megisztítását.

1848-ban, mikor Nasr-ed-din trónra lépett, teljesen ki akarta a bab felekezetet irtani. Több csata is volt a két párt között. Bab prófétát elfogták s Tebrizben kivégezték. Nevezetes, hogy a kivégzésnél a lövészek a prófétának a köteleiket szaggatták szét s ő erre meg akart futni, de a keresztény katonák csakhamar elfogták. Követőinek nagy részét szintén kivégezték, Gurrel-el-Aint elevenen megégették. Mindamellett e felekezet ma is virágzik; a később megújított üldözések csak gyarapították számukat, mivel a kivégzettek mártiroknak tekintik. Több ízben lázadást is terveztek Bab hívői a perzsa sah ellen, de egész a legutolsó időkig eredménytelenül.

Nasr-ed-din sah gyilkosa, Mirza Riza Kirman, kinek arcképet is bemutatjuk, Teheranban, mint koldus élt. Mondják, hogy nem volt örült s nem volt rajongó; ezért nagyon valószínű, hogy

mások bérelték föl az orgyilkosságra, de nem lehetett megtudni, hogy kik. Mikor elfogták, egyik fület rögtön levágták, de azután nem kizárták és éheztek, a mint Perzsiában különben az ily esetekben szokták, hanem gondos ápolásban részesítették, remélvén, hogy a gyilkosság okozóit ily módon könnyebben ki-puhathatják.

Jelenleg körülbelül egy millió él a babik rajongó felekezetéből, melynek főnöke, kit Hazreti Ala = főmagasság vagy Subhi Ezel = örök-lét hajnala disznévvel illetnek, — Cyprus szigetén él s onnan kormányozza vakbuzgó híveit.

A megölt sahnak hat fia és 15 leánya volt. Utódja, *Muzaffer-ed-din*, 1853-ban született. Kevésbé ismeretes, mivel atyjával nem a legjobb egyetértésben s kissé félrevonulva élt. Mondják, hogy értelmes és reformkedvelő ember, de inkább szit az oroszokhoz, mint az angolokhoz, bár ennek alig van alapja, talán

nak neveztek el, bizonyosan összefüggésben van a hőmérsékleti viszonyokkal. Kísérletet is tettek oly módon, hogy a Vanessa prorsa bábójából mesterséges hidegség útján Vanessa levana lepke támadt s megfordítva nagyobb meleg által az utóbbinak bábójából az előbbié.

A *réparirág-lepkénél* a télen kelt lepkének első szárnyán szürke, a nyárinak fekete csipkái vannak. Kísérletet tettek, s a nyári lepkének bábóját jégsekreányba helyezték el s 25 nap múlva már a téli lepke csipkái mutatkoztak, míg ha a jégsekreányba csak egy hét múlva tették be a bábót, már csak nyári alakú lepkék keltek ki. Ennek következtében a lepkék színének változatosága kezdetül fogva történik, azaz saját éghajlatuk szerint alakulnak át.

Igen érdekes kísérleteket tett Weismann a *Chrysophanus phlaeas* nevű lepke tojásaival. Egy és ugyanazon Nápolyban fogott nőstény

EGYVELEG.

* **Pipázók versenye.** Lillében legutóbb nagy érdeklődést keltett két erős pipás nyilvános versenye. Az volt a kérdés, ki szel előbb két uncia erős dohányt. A győző egy negyed óra alatt volt készen.

* **Megfagyott virágokkal** díszítik most Londonban nagy lakomák alkalmával az asztalokat. A virágokat egy ausztráliai társulat küldi s igen csinosak, exotikus jellegűek.

* **Az amerikai nemzeti zászlót** egyes államok most már az iskolákra is kitézik mindaddig, míg a tanítás tart. Azt hiszik, hogy ez a látvány nagyon emeli a tanulók hazafias érzelmét.

* **A föld mélyének** felhasználása végett angol mérnökök 3600—4800 mély kútakat fúrásat ajánlják. Ily mélységből már 200 foknyi forróságú vizet lehetne kapni, mely fűtésre és gépek hajtására is alkalmas lenne, s minden esetre sokkal olcsóbb volna, mint a kőszén által adott meleg.

AZ EZREDÉVI KIÁLLÍTÁS NÉPKONYHÁJÁBÓL. — ÉTEL-ADAGOK ELVITELE.

csak az, hogy az orosz az egyetlen európai nyelv, melyből valamit tud, mivel tartománya Oroszországhoz esik közel.

A LEPKÉK SZÍNE.

A természetnek ma még meg nem fejtett eszéi közé tartozik az a gyakrabban észlelt tüne-mény, hogy némely lepkék a különböző éghajlatok alatt, sőt az év különböző évszakaiban is egymástól eltérő színezést mutatnak.

Igy a *Vanessa* fajról, melyet térkép-lepkének is neveznek, köztudomású, hogy midőn kora tavasszal a kitélt bából kikel, felül vörössárga és fekete foltokkal bír; a hátsó szárnyak szélén kék foltok vannak, alsó oldalán pedig rozsdásbarna vagy vöröses, sárgás csíkok és reczések. Ellenben a júliustól októberig napfényre jövő nemzedéknek első szárnyai fekete színűek fehér vagy sárgás csíkokkal s a szegélynél aranyárga vonással. Régebben ezt a kétféle színezést tekintve két külön fajt különböztettek meg (*Vanessa levana* és *prorsa*), mig-nem észrevették, hogy mindkettő ugyanazon bából eredt, mely barnás piros, arany foltokkal díszített s a hernyó is ugyanaz: fekete színű fekete tövisekkel. Ez a különböző színezés, melyet évad-dimorphismus-

tojásai közül egy párt Nápolyban, a másik részt pedig Freiburgban költette ki és pedig az utóbbi helyen megosztva őket melegebb vagy hidegebb helyen. A Nápolyban kikelt lepkék sötétebbek voltak, mint a Németországban keltek, de az utóbbiak közül azok, melyek 38° C. melegben keltek ki, nagyon hasonlítottak a nápolyiakhoz. A kísérlet tehát azt mutatta, hogy a hőmérséklet még a báboknál végén is hatással bír a színre.

Basker észleletei szerint ez az évad-dimorphismus különösen gyakori Dél-Afrikában, hol a száraz és esős időszakok szerint ugyanazon lepkék más alakot és színt vesznek fel. A száraz időben általában kisebbek és kevésbé színesek. Lehet, hogy sok önálló fajként jelzett lepke ezért csak válfaj.

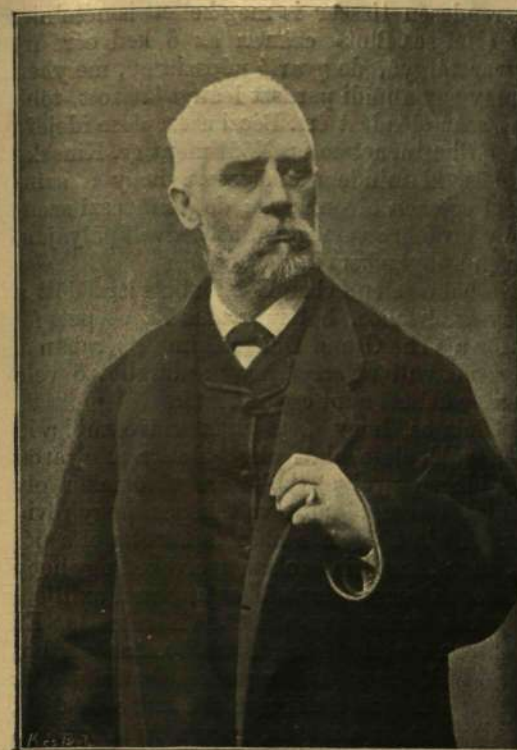
Még eddig nem tudjuk, minő szerepe van a lepkék életében ennek a feltűnő színváltozat-nak. Kétségtelenül van ennek is jelentősége, mint a minő pl. a hímek és nőstények különbözősége-nél vagy az úgynevezett alak-utánzat példái-nál látható, midőn az illető állatok önfentartási és szaporodási képessége nyér ez által. A lepkénél is a kiválasztás szerepe működ-hetik ezen feltűnő változatosságánál.

* **Nagy katonai tábort** létesítettek a németek Malmédyben, a belga határ mellett, több ezer katona számára. A belgák nagyon ingerültek ezen intézkedés miatt.

* **A tenger legmélyebb pontjának** eddig a „Tuscarora” hajó által Japántól keletre fölfedezett pontot tartották, hol 8500 méter mélység van. Leg-utóbb a „Penguin” hajó Ázsia keleti partján három még mélyebb helyet talált, melyek között a leg-mélyebb 20° 28' déli szélesség és 176° 39' nyugati hosszúság közt fekszik s 9429 méter mély, tehát 589 méterrel több, mint a földgömb legmagasabb hegye. Ez által valószínűvé lett az a régi szabály, hogy a földfelület legnagyobb magassága és legnagyobb mélysége együttvéve egyenlő a föld egyenlítője és sarki átmérője közt levő különbséggel. Az óriási mélységből főlemelt talajban már nincs a tenyészetnek semmi nyoma, az anyag sárga agyag s benne rendkívül finom ásványok, különösen vulkanikus eredetű apró-jegeczek.

* **Feltűnő forróság** volt április első napjaiban New-Yorkban. Két héttel azelőtt még öt hüvelyk magas hó borította az utcákat, s ekkor egyszerre 90 Fahr. foknyi meleg lett árnyékban.

* **Ügyvédasszony.** Berlinben most nyitotta meg irodáját az első nőügyvéd, dr. Kempin Emilia, de pusztán csak nők számára. Előbb New-Yorkban volt ügyvéd s később a zürichi egyetemen az angol és amerikai jog tanára volt.

Ellinger Ede fényképe után.

VÁLLYI JÁNOS.

VÁLLYI JÁNOS.

1826—1896.

Egy tevékeny és köztiszteltetben állott férfiú, Váallyi János hunyta le a jelen anguszthus hó 3-án örök álomra szeméit ősi kastélyában, a szatmármegyei Majtis községben. Igazi vesztéses e sok érdemű aggasztán halála különösen a hazai református felekezetnek, kivált pedig a Tiszántúli egyházkerületnek, melynek az utóbbi 13 év alatt lelkes és buzgó főgondnoka, világi elnöke volt.

Az elhunyt derék férfiú élete folyásáról a következő főbb adatokat közölhetjük.

Nagyközi Váallyi János 1826 november hó 24-én született Szatmármegyében Majtisban, hol elődei már régi idők óta nagy birtokú s nagy tekintélyű földesurak voltak. Középszkolai és jogi tanulmányait részben Eperjesen, részben Sárospatakon végezte s már 19 éves korában joggyakornok volt előbb Szatmármegyében, majd Debreczenben, aztán pedig Budapesten a királyi táblánál. 1846-ban ügyvédi oklevelet nyert és Szatmármegye aljegyzőjévé lett. 1848-ban mint nemzetőr-százados és zászlóaljparancsnok részt vett az erdélyi hadjáratokban, honnan 1849-ben ismét megyei jegyzői székébe tért vissza.

1850-ben törvénykezési főszolgabíró, majd járásbíró lett; de 1851-ben birtokaira vonult vissza s a gazdálkodás mellett egyházi ügyeinek élt; ezért 1855-ben azon az első egyház-megyei gyűlésen, melyet hat évi szünetelés után királyi biztos ellenőrzése mellett tartott a szatmári ref. egyházmegye, tanácsbíróvá, a következő évben pedig ugyanazon egyházmegye segédgondnokává, vagyis világi elnökké választotta. 1859-ben a hírhedt *patens* ellen teljes erejéből izgatván, 1860-ban Nagy-Váradon törvényszék elé állítottott, hol bűnösnek nyilvánítottott ugyan, de büntetését a patens visszavonása miatt elkerülte. Ugyanez évben Szatmármegye főjegyzőjévé választotta, a következő évben pedig, mint a fehérgyarmati választó kerület képviselője, az országgyűlés tagja lett, hol a határozati párthoz tartozott. 1865-ben ismét ez a választó kerület küldte föl az országgyűlésre, valamint később is egész 1878-ig. Buzgó tagja volt a függetlenségi pártnak; de 1878 után nem vállalt több mandátumot; megéje politikai mozgalmában azonban azontúl is tevékeny részt vett. E szűkebb körből ismét nagyobb tette szolgáltatta a tiszántúli ref. egyházkerület, mely 1883-ban főgondnokává választotta. Ebben a minőségében aztán ismét részese lett a törvényhozásnak, mert állásánál fogva a főrendi-ház tagjává lett, hol az egyházpolitikai törvényjavaslatok tárgyalásakor hathatósan közreműködött azoknak törvénynyé emelésében.

Mind a magán-, mind a közéletben közkedveltségnek és tiszteltettségnek örvendett. Támogatója volt minden jó ügynek s bőkezűségét épen

úgy tapasztalta sok közintézmény, mint különösen az az egyszerű nép, melynek körében élete jó részét töltötte.

Temetése e hó 6-án történt a vidék, a megye, az egyházkerület és az ország minden részéből Majtisra sereglett tisztelőinek nagy és mély részvétele mellett.

A KIÁLLÍTÁSI BARAKOK ÉS NÉPKONYHA.

Hogy az ezredéves kiállítást a szegényebb sorsú polgárok is meglátogathassák, arra nézve igen hasznos és czélszerű intézménynek bizonyultak a Gizella-uton felállított barakok és a népkonyha, hol a feltrádulók igen olcsó lakásban és ellátásban részesülhetnek. Ezen intézményeknek köszönhető főképp, miszerint földmivessink százával, ezrével jönnek fel a kiállítás és főváros meglátogatására.

Nagy elismeréssel nyilatkoztak ezen szép intézményről többek közt a külföldi vendégek is, például egy francia előkelőség, a ki a készülő párisi kiállítás egyik főmozgatója, kijelentette, hogy adandó alkalommal ezt náluk is életbe fogják léptetni.

Öt nagy barak van építve, melyek mindegyikében kétszáz ágy sorakozik egymás mellé, úgy, hogy egyszerre ezer embernek tudnak tiszta és eléggé kényelmes szállást adni. Az ágyak előtt hosszú asztalok húzódnak végig, melyeken a vendégek ebédjüket, vacsorájukat elköltethetik. A szellőztetés igen jó, úgy, hogy a levegő mindig tiszta és még meleg időben is elég hűvös.

Ha ezen barakok czélszerű berendezése teljes mértékben kielégíti a szemlélt, egészen meglepi a népkonyha, az ott uralkodó rend s azon körülmény, hogy bármennyi vendég van is, minden zavar és fennakadás nélkül tudják azokat mind kiszolgálni.

A népkonyha vezetésére harminczkét előkelő hölgyönként vállalkozott, hogy egymást felváltva, naponként felügyeljenek a konyhában. S teljesítik is ezen nehéz feladatot valóban odaadó buzgósággal, úgy, hogy még eddig nem volt rá eset, hogy a hölgyek közül bárki is pontosan ott ne lett volna a maga napján.

A védnökséget Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter neje vállalta el. A hölgybizottság névsora a következő:

Belitska Beniné, Özv. Birkl Jánosné, Bischitz Dávidné, Domonay Brüll Anna, Deutsch Antalné, dr. Ebnerne, Havass Károlyné, Heidberg Mórné, özv. Herich Károlyné, Herz Arminné, özv. Herz Antalné, Hieronymi Károlyné, Kauser Jakabné, Keintz Jánosné, Knorr Nándorné, Koller Gyuláné, Láng Ernőné, Lord Lajosné, Nagy Dezsőné, Neumann Arminné, Neumann

Frigyesné, Osztóics Miklósné, Pucher Józsefné, Pucher Istvánné, dr. Reich Miklósné, özv. Rupp Jánosné, Schwarcz Félixné, özv. Tanczos Miklósné, dr. Tatay Adolfné, Vajda Károlyné, Weisz Manfrédné, Vészi Józsefné úrnók.

Első sorban az ő érdemük, hogy a dolgok a népkonyhában oly szép rendben mennek s az ételek is oly olcsón és jó minőségben előállíthatók.

Mert valójában kitűnő, izletes ételek készülnek ott: jó leves, jó főzelék nagy darab hússal, melyhez egy szelet kenyér járul s mindez személyenként tíz krajczárból kerül ki.

A vendégek mindegyike kap egy bádóg érmet, melyet annak idején a népkonyha tágas ablakainál felmutatva, megkapja a maga részletét: csészében a levest, ruja tányérban a vastag ételt, mellé a kenyeret, kést, villát, kanalat. Ezeket aztán az illető beviszi a barakba, letelepszik az asztalhoz és kényelmesen megébédel, az üres edényeket pedig azon módon visszazsallítja a konyhába, hol már négy mosogató asszony várja s rögtön fényesre tisztítja ismét.

Vacsorára gulyásos húst, vagy tarhonyás kolbászt, olykor pedig párisit kapnak a vendégek cezzettel, vörös hagymával.

Eddig már körülbelül 80,000 adag ételt szolgáltattott ki a népkonyha, a mi maga is bizonyítja, hogy mily fontos hivatást tölt be ez az intézmény s hogy a kiknek a kiállítás sikere szíjükon fekszik, mily elismeréssel adóztatnak azoknak, a kiknek annak szervezése és fentartása köszönhető.

Nos, de hálásak maguk a vendégek is. Hiszen csak a napokban ment be egy derék vidéki bíróféle ember a konyhába s társai nevében szíves köszönetet mondott a jó ellátásért, miközben bizalmasan rátette a kezét az épen ott levő felügyelő hölgy vállára: „Köszönjük, lelkes szakácsné, a hozzánk való szíves jószágukat!”

Nyilván máig sem tudja a jó ember, hogy a kit ő szakácsnének nézett, méltóságos asszony volt, a főváros legelőkelőbb köreinek egyik kiváló tagja.

PÁLMAY ILKA.

„Művésznő hazája széles e világ!” így kell módosítanunk a költő ismert mondását, mert ma kivált az énekművészet hősnői azok, a kik mindenütt ottlón vannak, ok járván sorra több-kevesebb diadallal a világ színpadjaikat.

Igy például — a magyar tehetség alkalmazhatóságának nagy bizonyosságára — a természeti eredetiségünkől annyira idegen operette művelésében is oly előre haladtunk, hogy a népszínház egész önálló operetteitőri gárdát hozott létre, primadonnái pedig — ismét a magyar tehetségek

AZ EZREDÉVI KIÁLLÍTÁS BARAKJAI.

Morelli Gusztáv tanár fametszete.

áll, s megkéri a lányt fia számára az alispán-tól. Ez csak nevet. Az asszony akkor előáll s egy hosszú történet elbeszélésébe kezd, melyet álmélkodva hallgat a közönség. Elmondja fiának a doktorok történetét, a ki nem fia, csak fogadott gyermeke. Valaképpen az alispán törvénytelen fia. A história legalább komikus bonyolalmat teremt. Az alispán törvényesíteni szeretné fiát, s kész feleségül venni az egyszerű falusi asszonyt, Kenderesinét, tehát most már ő is kérő, immár a negyedik, a darabban. De mivel a vagyonát hirtelen átírta a doktor részére, Bözsike kéri meggrának. Végre is a doktor és Bözsike boldogok lesznek. A sok valószínűség, erőszakos kapkodás a vig adomázó hangulatban elcsuszik valahogy, s a közönség a felvonások után kitapsolja. A legjobb szerep *Nikó Lina* asszonyé, kit nem rég szerződtek, s ki Bözsike szerepében melegséggel és szeretelméltóságával egészen elfoglalja a közönséget. Mellette *Ujházi* (az alispán) jóízű játéka tetszik, s aztán a kérők és egyéb falusi genre-alakok személyesítői: *Zilahy, Dezső, Paulayné, továbbá Vizváryné*, ki a nyelvi és jószívű Kenderesinét játssza; míg *Mihályfi* (a doktor), *Császár* (a képviselő) a játsszók jó tulajdonságai mellett is elmosódnak, mint halvány alakok.

MI UJSÁG?

Mária Dorothea főhercegnő eljegyzése. *Mária Dorothea* főhercegnő és orleansi *Fülöp* herceg házasságáról a párisi *«Figaro»* a következőket írja: Az orleansi herceg már régóta hajlandóságot érzett *Mária Dorothea* főhercegnő iránt, és *Ferencz*

Londoni fénykép után.

PÁLMAY ILKA LEGÚJABB ARCZKÉPE.

PÁLMAY ILKA KÜLÖNBÖZŐ SZEREPÉIBEN.

József király is tudott erről. Midőn a herceg az eljegyzés előtt bemutatta magát *Ferencz József* ő felségének és közölte vele, hogy *Alcsúth* ról jön, a király megcsókolta és így szólt hozzá: «Menjen vissza oda, a hol boldogsága van». Később a király egy táviratban adta beleegyezését a házassághoz azzal, hogy a francia ház és a Habsburg-ház ez új frige legkiválóbb óhajátásainak egyike volt. Az orleansi herceg augusztus közepén zergvadászatra *Tirolba* megy, a hol vadászterületet vásárolt. Szeptember első napjaiban *Mária Dorothea* főhercegnő családjaival *Angliába* a *Woodnorton* kastélyba érkezik, a hol az orleansi herceg bemutatja menyasszonyát családjának. A hercegnő szeptember 8-ikán részt vesz a meyerbridgei kápolnában, a párisi gróftól tartandó rekvieimen. Az esküvő után, mely legkés-

sőbb november elején lesz *Schönbrunnban*, az új házasság *Woodnortonba* és *Villamanriqueba* és később *Fiuméba* utaznak. Azt a hirt, hogy az orleansi herceg esküvője után lemond trónigényéről, nem hiszik el. Ellenkezőleg az orleanisták között a propaganda folytatására való biztatásként fogadják azt a hirt, hogy a jövőre orleansi hercegnő férjének hozátartozóival a tél folyamán meglátogatja *Páris*t, a hol meg akar személyesen ismerkedni az orleanista párt vezetőivel.

★ **Mai számunkban** három képet közlünk *Strelisky* ismert jeles budapesti fényképésznek *Alcsúth*on a legutóbbi napokban fölvet fényképeiből. Kettő ezek közül a fejedelmi jegyes párnak: *Fülöp* orleansi hercegnek és *Mária Dorothea* főhercegnőnek legújabb arczképei, míg a harmadik egy érde-

kes csoport-kép, melyen *József* főherceg családjának *Alcsúth*on levő tagjai, *Fülöp* orleansi herceg és nagybátyja, *Eu* gróf, (*Gaston* orleansi herceg) láthatók; az *alcsúthi* parkban fölveve. A völgyégy nagybátyja, *Eu* gróf, az eljegyzés után tett látogatást *Alcsúth*on, s ép akkor volt ott, midőn *Strelisky* é fényképeket fölvette.

László főherceg emléke. *József* főherceg és családja megható módon gondoskodik a szerencsétlen véget ért *László* főherceg emlékének megőrkítéséről. Az ifjú főhercegről *Strobl* *Alajos* tanár több szoborművet készített, *Benczúr* *Gyula*, a kitűnő művész pedig most festi azt a képet, mely a főherceget abban a ruhájában ábrázolja, a melyben utolsó vadászatára indult. Legújabbban a főhercegi család díszes sarkofagót rendelt a megboldogult főherceg számára *Strobl* tanárnál, a ki az arra jövő domborművű mellképet már el is készítette.

A Mátyás-templom ünnepe. Szombaton, e hó 15-ikén szenteli föl a primás ünnepélyesen a budavári *Mátyás-templom*-ot. A szép templom teljes belső berendezésével már kész, csak a *Szent-István* kápolna díszítése van hátra. Ha a díszítő munkával netalán nem készülnek el, akkor a kápolnát csak megáldják és később szentelik föl.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök és neje aug. 12-én este *Berlinből* a ruttkai vonalon haza érkeztek. Velük jött *Erdély* *Sándor* igazságügyminiszter is, a ki *Stub-*

Utolsónak érkezett meg a mulatságra *Emil*, a főhadnagy.

A tő aczelsima jegén vig össze-visszaságban siklottak a koresolyázók. Az éles hideg rózsákat fakasztott az arczokon. A lámpácskák szelid világa érdekes félhomályba öltöztette a nagy patak tavát s a parkokat őrző óriási fekete fákat még nagyobbnak mutatva, mint a mekkorák.

A bolondos alakú, kis pavillonban a házi gazda, az ősz *Torda* *Dávid* beszélgetett a tisztos *Pókainéval*.

Az asszonyság a *Torda* kis fiúcskájáról beszélt.

— Tizennyolcz hónapos a fiúcska?
— Az én fiam már tizenkilencz mindjárt. Ma néhány tárgyat egészen értelmesen nevezett meg s a kardját úgy forgatja, mint egy jancsár.
— Mondja inkább, mint egy *Torda*, a katona *Torda*-vérből való.

Emil egy szöke kövér hölgygel érkezett. A karján vezette a parkon át. A szomszéd falubeli birtokos leánya, a gazdag, kissé lomha járású *Tar* *Ilna* ez.

— Megkéstél, öcsém. *Klári* már tudakozódott utánad.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BECSÜLET.

Elbeszélés.

Utolsónak érkezett meg a mulatságra *Emil*, a főhadnagy.

A tő aczelsima jegén vig össze-visszaságban siklottak a koresolyázók. Az éles hideg rózsákat fakasztott az arczokon. A lámpácskák szelid világa érdekes félhomályba öltöztette a nagy patak tavát s a parkokat őrző óriási fekete fákat még nagyobbnak mutatva, mint a mekkorák.

A bolondos alakú, kis pavillonban a házi gazda, az ősz *Torda* *Dávid* beszélgetett a tisztos *Pókainéval*.

Az asszonyság a *Torda* kis fiúcskájáról beszélt.

— Tizennyolcz hónapos a fiúcska?
— Az én fiam már tizenkilencz mindjárt. Ma néhány tárgyat egészen értelmesen nevezett meg s a kardját úgy forgatja, mint egy jancsár.
— Mondja inkább, mint egy *Torda*, a katona *Torda*-vérből való.

Emil egy szöke kövér hölgygel érkezett. A karján vezette a parkon át. A szomszéd falubeli birtokos leánya, a gazdag, kissé lomha járású *Tar* *Ilna* ez.

— Megkéstél, öcsém. *Klári* már tudakozódott utánad.

— A mienk a hiba, ha késtünk.

— Ugy-e hugom. Te tartóztatad?

— Az apámmal jöttünk, — felelte ártatlanul magyarázva.

— A ki védekezik, hugom, vádolja magát, — mondta jóakaróan nevetve. — S azért nem kell elpirulni, kedves! ha jól mulatol valaki.

Koresolyát kötötték s a szöke leányt egy cigányarctu legényke vitte el. *Emil* alig elgyedett a beszélgetésbe.

Az egész társaság (a környék-előkelősége) keringett a tón. A *Torda* felesége, a finom kis *Klári* vezette a futókat. A mint a főhadnagy mellett elshant, feleje fenyegetett vigan. A tiszt egy perc alatt utólérte, kézen fogta s előre haladt vele.

— Soha se futhatsz úgy el előlem, *Klári*, hogy én ne érjelek utól.

— Rosz futó vagy. Mindig csak a második helyre érsz be, — lihegte.

— A szeretetedre is, *Klári*?

— Bolond.

— Visszafordult s a szöke *Tar* *Ilnának* nyújtotta a kezét s a nehéz

leányt ideges gyorsasággal vonszolta. Gyengén fel-fel sikított *Klári* a futás hevében, *Emil* szótalanul követte őket.

A kis pavillonnál szemben, a nádas szélén, idősebb bekecsés férfiak szivaroztak egy pad körül. *Sánta*, *piros arczu úr*, *Prini* *Gábor* ült rajta s vitte a szót. *Emilre* mutatott, a mint a hölgyek mellett futott.

— Nézd, *Buridán* ama hábozó szamarat, a mint méregeti a szénát, méregeti a szalmát, hogy melyikbe harapjon. Nehogy éhen maradjon.

— A csúfság csak úgy virágzik ki a szájadon egyszerre, mint a pustulák.

— Kibe harapjon? a kis *Torda* *Klári*ka, a kit a szája elől ette el az ura? Vagy *Tar* *Ilnába*, az ő sok ezerébe? sok húsába? Oh uram! adj neki eszet hozzá valót.

— Mit javasolnál te neki, *Gábor*?

— Először ezt: hogy haljon meg, mert éhletlen.

— Másodsor?

— Másodsor, — magyarázott belé kaczagva a harmadik, hogy takarítsa ki az utat *Prininek* a kis *Klári*kához.

A csufolkodó gyorsan tiltakozott.

— Mi van az eszedbe? Nekem? Tudod a dalt: «Helyettem beszélj kis virág!» (és összekuczorodott lábára mutatott). Nekem nincs

egyébre jogom, mint nézni s gyönyörködni a fiatalságba. Tette *Emilnek* volna joga. Én? Mit gondolsz?

— Mind emlékeztünk arra a sűrű sohajtásra, buzgó udvarlásra, melylyel akartad pótolni *Emilt*, mikor más garnizonba tették át — *Klári*ka mellett. S akkor jött *Torda*, a penzionált generális, ép lábakkal, kastélylyal, erdőekkel, mezőkkel.

Mind kaczagtak.

Az öreg *Torda* csendesen beszélgetett az öreg *dámával*, bősős lábcsákját figyelmesen igazgatva.

— A régi iskola, — mondta nyájasan bölintve *Pókainé*. — Maga feláldozza magát értem, kedvesem s elhanyagolja a feleségét, csak hogy régi barátját ne hagyja itt magában. Különböben meg is várhatom magától, *Torda*! Most hálálja meg, hogy magának neveltem fel *Klárít*. Ő boldoggá teszi magát; maga lábcsákot szerez a lábamra. Ilyen a férfiak hálálatosság.

— Kívánja, hogy elvigyem?

— Kit, kedvesem? Azt hiszem, *Torda*! nem is hallja, a mit beszélek. El akar vinni valakit?

— Boesánat, figyelmetlen vagyok.

— Nem, rosszabb: szórakozott. Valami aggasztja magát, mert nem egyszer ma visszas feleletet adott.

S mosolyogva fenyegette meg.

Emil a kipirult *Klárát* vezette a koresolyázók előtt. A sötét el-elfedte mindkettőjüket a hajlásoknál.

— Szeretném, *Klári*, ha elesnél.

— Miért?

— Hogy felemeljelek. Vagyakozom a derekad után, mellemhez szoritani a melledet. Tedd meg, kedves. Itt átvágunk a túlsó oldalra a hatyuházig. Utól se érnének a segítők. Egy perc az egész. No, megteszed.

— Boldog volnál, ha blamirozhajnál?

— Mit gondolsz? Hát van-e a világon, a mit inkább szeretnék, hogy te boldog légy?

— Arra is törekedél egész életedben, — felelé idegesen felkaczagva.

— Keserűen szólsz. Kell-e mentenem magamat előttd? Tudod: mit tehettem. Ha nem vagy az enyém, a sors az oka. Ő rendelte ki így, hogy én csak sordadjak utánad s másnak legyen joga hozzád.

— Nem egyszerűbb is így? — kérdezte gúnyosan.

— Ne bánt, *Klári*. Kit öljek meg éretted? Az enyém lennél-e inkább akkor? A szegény ember hogy ábrándozhasson azon, hogy az ő tulajdona légy a te szépségedben? Hogy hozzá kössed a te életedet a szegény katonához? az ő czifra nyomorúságához? téged, a fényre, ragyogásra teremtettet. Miért kinzol, *Klári*?

— Ügyelj, utólernek.

A fasorból tánczene hangzott fel.

A kis *Klári* a pavillon felé shant s kipirult arcát az ura felé fordította.

— Mindig egyformán kedves, figyelmes.

Aztán odább futott.

Torda nyájasan bölintott felé. Az öreg *Pókainé* hozzá fordult:

— Gyönyörű az én kis leányom, a maga felesége. Valósággal zavarban van vele az ember. A teste egészen egy gyermeké; az esze az uráé.

hoz váll, a kedvessége elragadó. Az ember alig hiszi, hogy anya s elmosolyogtam ma is, a mint látom a nagy fiát az ölben. Mondja, hogy boldog vele. Jól esik hallanom, ha mondja.

A sánta, gonosz száju Prini új hallgatókat szerzett magának.

— Szeretem a vén gavallérokat. Minden nap muzsika, táncz. Persze nekik kevés idejük van még hátra. Azt a kiest jól akarják eltölteni. A mi erejük, pénzük van, az elég arra a kevés időre. A ki pedig hátul jön, tegye be az ajtót. Az a rend. Egy hét óta alig pihenünk a Torda házában. Juttat neki is az asszony, marad nekünk is. Az a rend. A fickó erősen támad. Nézd Emilt, hogy meg akarja mutatni Klárinak a hangjának a lágyaságát. Csak ki ne essék a sajt a szájából, a mig énekel.

— Micsoda sajt?

— Tar Ilona. Nem izes falat?

Gyéren kezdett szállingózni a hó. Az est enyhe és sötét volt. A koresolyázók vígan kikerülve egymást, hasították a jeget. Messziről a park végéből a kastély ablakai ragyogtak be az éjbe.

Klári magányosan szaladt át a téren, egy-egy nyájas szót szólva. Hajlékony, gyermekes testével siklott át a koresolyázók között. A hattúház előtt egy halk sikoltás szaladt ki az ajakán. Muffja messzire elgurult, maga végig vágódott a sík talajon.

Emil mellette állott. Félterden így sűgött:

— Édes vagy.

Klári haragosan kérdezte:

— Azt hiszed, a te megrendelésre tettem?

Sok segítő kéz nyult feleje. Valaki így kiáltott: «Négyesre!» A muzsikusokat oda rendelték. Klári kissé vonakodva sorakozott a tánczra. — Megüttem magamat, — mondta és a tánczosok mögé ült a sötétben egy hajlitott padra.

Emil a háta mögé állott s halkán sűgött a fülebe:

— Imádni való vagy. Nemcsak mert bájos vagy, de mert az enyém vagy. Én érzem, én tudom. Ne tagadd el. A mig téled távol éltem, rólad ábrándoztam. Ne hallgattass el. Egyszer ki kell beszélnem magamat. Az én dolgom sietős, mert megbolondulok utánad, Klári. Mert te hagytál el. Soha se kértelek meg, de velem nőtél fel s te is tudad, hogy az enyém vagy. A mig felnőtél «kis feleség»-nek hivtálak. Mikor elrendeltek mellőled, nem is eskettelek meg, hogy az enyém léssz. Hát kié lehess? El akartam dobni a kardbojtomat, hogy elvehesselek. A mig tervetlem, álmódoztam utánad, a néni, a ki minket nevelt fel, odahányt téged az uradnak. Az óvé vagy? Még csak nem is írtatok meg. Igaz? Elloptak tőlem. Mért hagytál el? No, hát itt vagyok. Visszatértem. Milyen fény vesz körül. Torda minden ragyogással vesz körül azért, hogy elkábítson téged. Ünnepről-ünnepre visz, hogy ne gondolhass reám. Reád aggat minden pompát, hogy ne láss meg engemet. Tönkre teszi magát érted. Tudom! De nem hagylak; fel foglak verni, hogy ébren légy és visszaköveteltek. Visszaköveteltek, mert te az én tulajdonom vagy, a kit megvettél vagyon áron. Igen olesón vették meg a testedet. Mert a szivedet nem adtad el. Vagy azt is eladtad? Azt mered mondani, hogy a szivedet is eladtad? El mered tagadni, hogy az enyém vagy?

A mig beszélt, gyenge mosoly futkosott az ajakán. Nem volt felhevülve, de melegen szavalt, mintha egy csinos beszédet mondana el. Az asszony kábultan hallgatta. Maga elé nézett s az ölbe szállongó hó befehérette. A tánczrendező hangosan rendezgettek, a mu-

zika élesen hangzott a csendességben. Mikor a beszélő elhallgatott, halkán szolt hozzá:

— Menj, menj el. Miért jöttél vissza?

A tánczot sietve végezték el. A hó sűrűbben kezdett hullani.

Torda karján hozta Pókainét. Magas, egyenes, feszes férfi volt, vadász kabátban, puha kis kalap fehér fején, erős bajusza csapos volt a hidegben. Az általános készülődésben a Prini Gábor karjaiba öltötte Klári. A park széles útját behavazva, messze fehérlött; a nagy fekete fákról lágy pehelyek szállongtak. Emil elevenen eszegett a szöke, fázó Ilonával s titkolózva nevetgéltek.

Sietve takarodtak be a jó meleg, nagy, fényes terembe. Kamásli eselédék szolgáltak meleg italokkal s friss zaj támadt. A Tordák régi pompás kastélyának nagyterme volt ez. Régi velencei tükrös rámas tükrök ragyogtak a kárpitos falon; hatalmas üvegcsillár csüngött a faragott mennyezetről. Minden vén, erős, pompás. Muzsikaszó is rikkant fel. Prini Gábor állhatatosan becegett Klára után.

— Az ember harozot viv egy jó tekinteteért, Klári, az-e a rend? Pazaroljon reám szegényre is vagy egyet futtában. A hódolói úgy veszik körül, mint annyi erős bástya. A legerősebb Torda, persze éjszakán; mi, a kövek a falban, szegény hívei, keletre.

— A fiam.

— Hát Emil? Nincsen bástyája szegénynek? Emil mellettük ment Ilonával. Röviden oda-szolt:

Nem szeretem, ha a nevemet a szádra veszed a hátam megett.

— Mit? — kérdezte Prini kicsinylőleg.

— Reménylem, épen olyan jól hallasz, mint beszélni tudsz.

A szöke leány tovább vitte Emilt.

Pókainé egy tekintettel magához hívta Klarit. Leültette, megsimogatta a haját s így szolt:

— Szép vagy, bogaracskám, ma este. De valami szórakozottság van a tekintetedben. Történt valami veled? Hallottál valami kellemetlent? Ne áltass, kissé zavart vagy, az én szemem nem csal. Tán Torda mondott valamit? Ó sines különben. A mig a jégen futkostál, az én időmet rövidítette. Ó, ki maga a gavallérság, ma szórakozott s néha olyan visszaságokat mondott, hogy zavarba ejtett. Volt tán valami közöttetek?

Aztán makaçsan folytatta:

— Vagy Emil. Bár vissza se tért volna. Egy hete van idehaza s zaj, izgatottság mindenfelé. Ne titkolódjál. Én jól látok. Nem szeretem azt a gyereket s téged se. Egészen feltűnt melletted. Az urad nem arra való, hogy eltűnjön melletted valami ostobaságot. Ma este Emil szokatlan sokat kerülgetett. Torda szemmel tartott titeket s szórakozottan beszélt velem. Együtt nőtetek fel az én fedelem alatt, de az csak volt. Ügyelj, Klári. Eszedbe jusson, hogy te szegény árva leány voltál és ma királynéja vagy Tordának. És a fiad, Klári! Vigyáztam reátok. Mondd meg nekem igazán, történt valami közöttetek? Kivel?

Az asszony arca felgyúlt a homlokáig. Meghajtotta a fejét s rebegő ajakkal mentegetőzött.

— De édes néni...

A katonás öreg asszony kissé hevesen folytatta.

— Higj nekem, hogy valami készül. Megérezem a vihar szagát a levegőben. Vagy félt az urad, vagy egyéb baj van. Ez így sokáig nem megy. Bár vinné el Ilonát Emil. Miért remegsz, Klári? Az urad valóságos pazarol. A milyen egyszerűen élt, olyan bolond módon pazarol; a mi itt foly az a prédaság, valóságos otkalanság.

Tán te kívánod, tán ő kívánja éretted. Mi lesz ennek a vége? A gyereked koldulni fog, azt megjósolom neked. A mulatság el se pihen s újból kezditek; még a muzsikus is megöszül benne. Mi történik közöttük? Én úgy ülök itt, mintha parázson állanék, várom, mikor lobog ki a láng, hogy mindent elgessen körülöttem. S végre is az urad egy nyugalmazott katoná, a Tordák vagyona nem kimeríthetetlen s nem valami zsidó bankár, a ki a pazarlásával akarja eltakarni azt, hogy bukásra készül; te az én nevelésem s nem kétségbeesésből mentél férjhez s nem mintha felejtene akarnál. Valakinek lánia kell. Hát hadd lássak én. Valami készül most, azt én látom. Akarsz felelni, Klári?

Emil hajlott meg a nő előtt. Csinos, sugár fészko volt, de nem nagyon friss. Magas teste kissé meghajoltnak s a szeme fáradtnak látszott. Homloka igen magas volt, bajusza gyenge, gyér volt. Az ajaka keskeny, szintelen s a keze keskeny, fehér, ujjain a rózsaszínű körmök fölfelé hajlottak voltak. A húsos, szöke Ilonát vezette a karján, szinte tüntetve vele.

— Nem csatlakozol, Klári, hozzánk. A néni egészen lefoglal téged.

— Udvariatlan vagy, Emil, — mondá a néni, — ha panaszkodsz a te szép társad iránt. Torda a felesége mellé áll.

— Nem akarna rendelkezni, Klári, a szolgálknak? Nem bágyadt kissé? Akarja, hogy helyette intézkedjem?

— Kerestem, Dávid, hol volt?

— A gyereket néztem meg.

— Alszik?

— Boldog.

Nem sokára a Tordák nehéz ezüstjével terhelt asztal mellé vonultak. Virággillattal volt tele a nagy terem. A szomszéd kastélyokból való fiatal emberek az asztal végén foglaltak helyet. A jóvérű legények körülvettek a sánta Prinit. A háladatos közönség elevenné tette a rozszájú embert.

(Vége következik.)

SENKI FIA.

Regény. Irta VERNE GYULA.

MÁSODIK RÉSZ.

AZ UTOLSÓ ÚT.

(Folytatás.)

Többet aztán a jó Grip egy árva szót sem értett abból, a mit Senki fia mondott neki. Elővette a kalapját, a fejébe gyűrte, aztán újra levette, a székre tette, aztán reá ült, a nélkül, hogy észrevette volna.

— Vigyázz, Grip! lásd most a menyegzőre új kalapot kell vened.

Bezzeg szívesen vett Grip új kalapot a menyegzőre, de azt holta napjáig sem tudta megérteni, hogy és mint házasodott meg, Senki vele elhitetni nem tudta, hogy immár ő férj, még Sissy sem. No de az eφέlehez hamar hozzászokik az ember.

Annai bizonyos, hogy karácsony előestéjének reggelén talpig feketébe öltözött, mintha temetésre menne, Sissy pedig fehérbe, mintha bálba készülne. Senki fia, Bob és Kat is ünneplő ruhájokat öltözték fel, pedig hát pénteki nap történt mindez. Két kocsit állott meg a «kis pénzes zacskó» előtt, azokra felültek s a bedfordstreeti kápolnához hajtottak. Fél óra múlva úgy jöttek ki Grip és Sissy a kápolnából, mint férj és feleség.

Mindössze csak ez a lényegtelen különbség volt közöttük, midőn a vidám társaság a «Little Boy and Co.» bazarjába visszaérkezett. Tüstént hozzálltak újra az áruláshoz, mert hát karácsony este csak nem csukhatták be a gazdag kirakatú bazárt a vásárlók ezrei előtt.

XIV.

Három oldalról tenger.

Mintegy három hónappal Grip és Sissy esküvője után, márczius 15-én a «Doris» nevű teher-szállító hajó elindult Londonderry kikötőjéből, s kedvező éjszakai szél által hajtvá, neki vágott a nyílt tengernek.

Ugyan mi fontossága lehet annak, ha a londonderry-i kikötőből egy «Doris» nevű teher-szállító hajó elindult, mikor száz meg száz eφέle hajó fordul meg évenként a Lough-Toyle szük öblében, mikor itt a hajóforgalom évenként hatszáz ezer tonnára rög.

Igaz... igaz. S mégis figyelmünkre méltó ez a «Doris», minthogy hősünk szerencséjével volt megrakodva: a mi annyit jelent, hogy a hajó rakományá Senki fiának a vagyona lesz.

A «Little Boy and Co.» gyermek-főnöke a «Doris» fedélzetén volt, még pedig azért, mert:

Grip és Sissy esküvője után a «kis pénzes zacskó»-nál igen sok volt a dolog, lévén új esztendő. Letárolni, a sok vásárlót kiszolgálni kellett, továbbá abban is fáradoztak, hogy a bazárt nagyobbítsák, stb. Grip derekasan bele-

A «Doris» elhagyja a kikötőt.

A halászkok összekaptak a zsákmányon.

dolgozta magát az új foglalkozásba, bár házas-sága még mindig úgy tűnt fel előtte, mint egy álom, mindig attól félt, hogy ebből az álomból egyszer csak hirtelen fölébred.

Az 1887-dik év igen szerencsésen kezdődött. Bár csak továbbra is így maradna. Csak azon a gondon évdődött Senki fia szüntelen, hogy a Mac Carthy-család sorsát, ha majd Irlandba visszatérnek, biztosítsa.

A «Queensland»-ról, melyen elindultak, még semmi biztosat nem hallott, pedig szorgalmasan olvasgatta a hajóforgalomról szóló értesítéseket. Csak márczius 14-én olvasta a «Shipping-Gazette»-ben a következő sorokat: «A «Burnsied» gőzhajó e hó 3-án Assuncion mellett találkozott a «Queensland» vitorlás hajóval.

A délről jövő vitorlás hajók nem vehetik a rövidebb utat, mely a Suez-csatornán át vezet, mert a Vöröstengeren fel gőzerő nélkül nagyon nehéz az út. Így hát Ausztráliából Európának tartva, a Jó Remény fok felé kellett jönnie a «Queensland»-nak. Alighanem még a nyílt tengeren van. Várni kell még türelmesen.

A két hajó találkozása annyiban fontos, hogy mintegy figyelmeztette hősünket. No, meg jól tette, hogy a «Shipping-Gazette»-nak azt a számát olvasta, mert ez a hirdetés is szemébe ötlött:

«Londonderry, márczius 13. Holnap után, e

ho 15-én a Hamburgból jött «Doris» rakományát nyilvánosan elárverezik. Százötven tonna árú van benne: szesz, bor, szappan, kávé, fűszer stb. Az elárverezést Harrington Testvérek, mint hitelezők, eszközlik.»

Senki fiának, olvasván ezt a hirdetést, az az ötlete támadt, hátha előnyös volna a «Doris» szállítmányát megvenni, mert ilyen árverések-nél olesóbban juthat hozzá. No meg azok az árúk is mind az ő szakmájába vágnak. Felment O'Brienhez és tanácsot kért tőle.

A nyugalomba vonult kereskedő elolvasta a hirdetést, meghallgatta a fiú érvelését és rövid gondolkodás után így szolt:

— Igazad van, itt nyereséges üzlet kínálkozik. Az árúkat mind haszonnal lehetne eladni, ha először jó minőségűek, másodsor a piaci áron 50—60 százalékkal olesóbban vehetné meg.

— Én is így gondolom a dolgot, O'Brien úr, — felelé Senki fia. — Mindenek előtt látnom kell a «Doris» szállítmányát, előbb hozzá sem fogok. Még ma el akarnék Londonderrybe utazni.

— Helyes, fiam, veled megyek én is. Szak-

koczkáztát. Az esti tíz órai vonattal elutazott az ifjú és vén kereskedő. Érintették Down grófság székhelyét Belfastot, itt hozta őt a sors össze Sissyvel újra. Másnap reggel nyolcz óra-kor szerencsésen megérkeztek Londonderrybe.

Minő szeszélyes játéka a sorsnak! Csak harminez mérföldnyire volt innen Rindock falva, Donegal grófság közepén, hol élettét oly nyomorúságosan kezdette meg, s ime most egy nagyszabású üzletkötés miatt időzik Londonderryben.

Évek teltek, évek multak el, bebarangolta Irland nagy részét: mennyi viszontagságot kellett kiállania, mennyi nehézséget leküzdenie! Minő sorsfordulat, minő változás!

O'Brien szegről-végre megvizsgálta a «Doris» szállítmányát. A minőség egészen megfelelt a «kis pénzes zacskó» igényeinek. Ha olesón megvehetik, nagy haszonra számíthatnak. Leg-alább is megnégszereződik a tőke. A tapasztalt O'Brien akár a maga szakállára is megvette volna, sőt Senki fiának azt tanácsolta, hogy melótt árverésre kerülne, kinaljon érte elfogadható vételért a Harrington Testvéreknek.

Senki fia követte a tanácsot. Megegyezett a «Doris» hitelezőivel, s az összes szállítmányt

elég jutányos áron megvette, annál is inkább, hogy rögtön készpénzzel fizetett. Már az a körülmény is, hogy ilyen ifjú akarja a szállítmányt megvásárolni, bámulatra ragadta a Harrington Testvéreket, hát még midőn hallották, minő éles elmével tudta érdekeit védni! O'Brien is kezeskedett érte, s így az üzletet hamar lebonyolították és az Irlandi Bankhoz szoló cheque-vel elintézték.

Háromezer ötszáz font sterlingen — körül-belül ennyi volt Senki fiának egész vagyona — megvette a Doris szállítmányát. Nem tagadhata, hogy a végén mégis kissé izgatott volt. A szállítmányt legokosabb volt a «Doris»-on tovább Dublinba vitetni, így legalább nem szükség átrakodni más hajóra. A «Doris» kapitánya hajlandó volf erre is, ha a fuvarbért Dublinig megkapja. Kedvező szél mellett két nap alatt Dublinban kiköthetnek.

Minékutána mindent elintézték, O'Briennek meg ifjú társának csak az esti vonathoz kellett sietnie, hogy másfél napi távollét után Dublinba visszaérkezzenek.

Ekkor Senki fiának az az ötlete támadt, hogy O'Briennek azt az ajánlatot teszi, hogy menjenek a «Doris»-on vissza Dublinba.

— Köszönöm, fiam, de a tenger meg én soha sem voltunk valami jó barátságban. Ha neked kedved tartja...

— En a hajón megyek, a szállítvány mellett az én helyem. Az út nem hosszú, nincs mitől félnem.

O'Brien egyedül ment vissza Dublinba. Reggel korán szerencsésen meg is érkezett.

Ugyanekkor indult el a «Doris» a Toyle-estornán lefelé a szűk medrű folyóban, mely a kikötőt az éjszakra eső csatornával összeköti.

Az éjszakai nyugati szél kedvező volt rájuk nézve; ha így tart tovább is, pompás utjuk lesz. A vitorlás hajó a part mentén haladott, hol a tenger a magas sziklapart öltalmában rendesen nyugodt szokott lenni. No de március közepén a napéjegyenlőség közeledése miatt az irlandi tenger nyugalma minden pillanatban megváltozhatik.

A «Doris» kapitányát John Clearnak hívták, nyolcz matróz állott rendelkezésére, kik egytől-egyig megbízhatóknak látszottak, úgy ismerték Irland partvidékét, hogy szükség esetén akár behínyt szemmel is megtették volna az út Londonerryből Dublinba.

A vitorlákat dagasztotta a szél, s a hajó gyorsan siklott ki az öbölből.

Az első nap minden baj nélkül telt el. Valóságos gyönyör volt a nyílt tengeren ringatózni a «Doris»-szal. Még csak nyomát sem érezte a tengeri betegségnak, a legügyesebb hajósainak sem tett volna rajta túl. Folyton azt forgatta az elméjében, hogy ő egész vagyonával tatóngó mélység felett úszik, mely ha száját kitárja, őt mindenesfélét egyszerű elnyelheti.

No de nem lehetett oka ettől félni. A «Doris» pompás egy hajó volt, a kapitány pedig jól értette a dolgát.

Be kár, hogy Bob nincs 'most vele! Hogy örvendt volna az a gyermek, ha a «Doris»-on teheti meg ezt az utat, bezeg más ez, mint a biztos révben veszteg álló «Vulcan» Dublinban vagy Corkban. Ha tudta volna, hogy hajón tér

vissza, bizonyosan hozta volna Bobot is. Legforróbb vágya teljesült volna a fiúcsának.

Az Antrim grófság hosszában végignyúló tengerpart valami felséges látványt vala a tengerrel. Kréta-sziklafalak fehérlettek mindenütt, óriási üregekkel. Itt vannak a földmeredő kőmenyek, melyekből ködpárázat száll fel füst gyanánt; amott merész sziklabástyák egymás mellé sorakozva, valóságos várfalat képeznek. Távolabbról az «Óriás út» emelkedik ki, függőleges bazalt-oszlopok, melyek a rájuk eső hullámok verésére érezes hangot vernek vissza. Ha a turistáknak hihetünk, mintegy negyven-ezer ilyen bazalt-oszlop van itt. Felsőleges egy látvány!

Délután négy és öt óra között keleten nagy páratömegek sűrűdtek össze. Az ég boltzata lassanként komorriá vált. Fergeggyel terhes felhők száguldoztak ijeszítő sebességgel. Fény nem tört át sehol a felhők-sűrűjén. Aligha az éj beálltaig más irányt vesz a szél.

«Vigyázzatok, vihar készül!»... Ezt lehetett az égről leolvasni. John Clear tudta, homloka elborult, a mint felnézett az égre.

— Nos, kapitány úr? ... kérde Senki fia, ki a kapitány és matrózok arcáról leolvasta az ijedséget.

— Nem tetszik a dolog nekem! — felelé a kapitány, s nyugat felé nézett vizsgálódva.

A szél is szemmel láthatólag gyöngült, a petyhüdt vitorlák az árbocrudakra csapzottak. Néha-néha kapott beléjük a szél egy-egy erősebb fúvallata, az is csak rövid időre tudta feldagasztani. A «Doris» most már erősen himbalózott, a kormányrúdnak az alig vehették hasznát.

Senki fiának a hajó ez ingadozása nem ártott, még mindig a fedélzet maradt, bár a kapitány felszólította, hogy menjen be a kabinjába.

Ekközben keletről mind hevesebben és gyak-

rabban támadott a szél, úgy, hogy a felbolygatott hullámok a csatorna partján túl csaptak. A lát-határ két harmadrészt hosszában felhők borították, melyeket a lenyugvó nap fénye még félelmetesebbé tett, mint tényleg voltak.

Clear kapitány megtette a kellő óvintézkedéseket; a vitorlákat bevonatta, vagy megfordította, csak a főárboz vitorliját hagyta fenn, mert e nélkül nem lehet el vihar esetén egy hajó sem. A «Doris»-t már eddig is jól eltávolították a parttól, s így nem félték, hogy a sziklákhöz csapja az esetleg váratlanul keletkező vihar.

A tengerészek jól tudják, hogy napéjegyenlőség idején a légköri áramok főleg észak felől iszonyú erősek. Még nem állott be az éj, midőn a «Doris»-t irtózatos vihar támadta meg. A ki efféle nem látott, el sem tudja képzelni, minő rettenetes egy-egy ilyen tengeri vihar.

Naplemente után koromsötét volt az ég. Sikongva örvölt a szél, seregestől repültek a sirályok a part felé. A «Doris» tetőtől-talpig megrendült. A tenger három oldalról egyszerre tört a «Doris» vesztére, a szélkorbácsolta hullámok a hajó orrát és oldalát vízzel öntötték el. Alig lehetett a fedélzeten maradni; a kormányost oda kellett a kormánypadhoz kötni, a matrózok belefogták a hajó-korlátokba.

— Menjen le a kabinba! — mondá a kapitány Senki fiának.

— Engedje meg, kapitány —

— Nem lehet, menjen le, vagy nem állok jót arról, hogy egy újabb hullámaradat a tengerbe söpri le innét...

Senki fia szót fogadott. Nagy aggodalommal ment le a kabinba, nem életéért remegett, csak a szállítványért. Egész vágya veszélyben forgott... ha elveszti, le kell mondania mindarról, a mi jót szeretteivel tenni akart.

(Folytatása következik.)

PÁLMAY ILKA KÜLÖNBÖZŐ SZEREPÉIBEN.

Molnár és Trill új szerkezetű körképe, a Pokol.

Az emberi fantázia legnagyobb alkotása Dante Pókja a városi legelő faszorvényművésze körképében látta. Ez a körkép merőben új beosztású látványosság.

- Fő részei:
1. A lelkek átkelése az Acheronon.
 2. A lébögő lelkek.
 3. A tékozlók és fősvények hegye.
 4. Dis vár. Az Izzó torony.
 5. Az égő sírok.
 6. A ember-fák erdeje.
 7. A vér folyó.
 8. A tűzcső.
 9. Az égő lábak mezeje.
 10. Az ostorozók.
 10. Az aranycsuhás barátok körmenete.
 11. A mézszőlő.
 12. A kígyók földje.
 13. A jégvilág.

Megszámlíthatatlan sokaság. Alomvilági tájak. Soha eddig nem látott színházok. A világok egyetlen, átívelő színházaként és szabad alakokként szerkesztett körképe. Látható reggeltől 9 óráig egész nap a király-utcai faszorvén, szemben a kiállítás második főkapujával.

Belépő díj 50 kr.

A Városi legelőbe menő villamos kocsik, omnibuszok és lövönatu kocsik megállólhelye.

A Pokol Gárdonyi G. fordításában a körképből vett képekkel illusztrálva minden könyvtárkereskedésben kapható. Az ára 50 kr.

A nap változó világossága szerint változó színházok! A tüneményes festészetnek legnagyobb és egész világon egyedül álló alkotása.

KURCZ LIPÓTES TSZ.
FOTÓ-
CZINKOGRAFIAI
MŰVÉSZETEK

BUDAPEST VESZTÉKIRÁLYI 13.

CLICHÉ
LEGJOBB
DLCSO
KIVITELBEN
Czinkografia
fameletszel
utján

Budapesti tájékoztató kézikönyv

készült az ezredéves kiállítás alkalmából csinos vázsonkötésben mintegy 200 oldal terjedelemben, 40-nél több képpel, Budapest térképével, a kiállítás tervrajz és látványosságai, valamint 10 drb kedvezmény-jegyvel melyek a tulajdonosnak 4-33% engedményeket biztosítanak. Eme igen csinos kiállítású könyv utbaigazító tartalmánál fogva vidéki és budapesti lakosnak egyaránt nélkülözhetetlen zsebkalauzsnak szolgál. A kalauz ára kiadás 60 kr., rendez kiadás 50 kr. Budapest térképét a kiállítás tervrajz és látványosságai pedig külön csinosan borítékolva 15 kr. kedvezményképpen 7 kron kaphatják nálunk.

Utánvételes rendelések figyelembe nem vétetnek és ezért legalkalmasabb az összeg előzetes beküldése.

A kiadóhivatal
(Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.)

WEINWURM ANTAL
fényképez első magyarországi
chemigraphiai műintézete
Budapest, IV., Karoly-utca 3.,

készít mindenféle
czinkozási műveket,
autotypia, phototypia,
chemigraphia és alu-
motypia utján. Alap-
rajzok, térképek, há-
zózatok fotolitográfiai
úton a
legúj-
nyosab-
ban sok-
szorosít-
tának.

Külön
bevezetés
há onkivül
való fénykép
felvételekre.

Munkácsy Mihálynak
«Ecce Homo»
ozimű
óriási festménye
mely a
Krisztus-ciklus harmadik és be-
fejező művét képezi,
naponta reggeltől estig látható
az «Ecce Homo-Pavillonban»

Andrássy-ut 127. szám alatt. — Belépő-díj 50 krajczár.

Barnum-muzeum, nagy fényvel állítják ki a szul-tán sátrát; s az operaház táncmestere bajadér-táncot rendez.

A zentai csata kétszázados évfordulója. A jövő év szeptember 11-én lesz kétszáz esztendeje annak, hogy savoyai Eugén Zentánál megtört a félhold hatalmát. Ezt az évfordulót Zenta város közönsége azzal akarja megünnepelni, hogy emlékszóbot állít a zentai hőseknek. Az idén a zentai csata 199-ik évforduló napján ugyancsak Zenta városa a tiszaparti Eugén-szigeten fényes népünnepet s a város háza dísztermében nagy hangversenyt rendez a szoboralap javára. A hangverseny rendezésére fővárosi irókból álló bizottság alakult, a mely a nemzeti színház és operaház legkiválóbb művészi erőit megnyerte a hangversenyen való közreműködésre. Egész Bácsmegye rendkívül rokonszenves érdeklődéssel néz a hangverseny elé, a melynek zenei programját Káldy Gyula operaházi igazgató állította össze.

A repülő gép áldozata. Lilienthal állított mérnök repülő gépet talált föl. Hónapok óta Európa minden lapjának különféle nyomtatott értesítéseket küldött találmányáról, szerkesztének épen folyó összeállításáról. Lapunkhoz is sokszor érkezett tőle ilyen értesítés. Most pedig azt jelentik Berlinből, hogy e hó 11-én a város közelében csakugyan fel szállott, de gépével együtt lezuhant és agyonütötte magát.

A Vezuv. A Vezuv néhány nap óta ismét erősen háborog. Hatalmas lávafolyamok törnek elő kráteréből és az egész Piano della Ginestrét már elárasztották. Az idegenek ezrei sereglenek Nápolyba, hogy az érdekes látványban gyönyörködjenek.

Hibaigazítás. A munkácsi és vereckei ezredévi ünnepokről oly nagy számmal érkeztek hozzánk fényképi félételek, hogy alig lehetett belőlük választanunk. É válogatás közben az a tévedés történt, hogy a beszéki határoszlop előtt tartott innepi szónoklat alatti jelenet ábrázolásául olyan fényképi félévétel került be a lapunkba, a mely a vereckei szorosban lefolyt hasonló jelenetről készült. Így természetesen mind a két képen Fankovics plebános úr alakja ismerhető föl, míg Halaktovics eszper-plebános úr alakja sajnálatunkra kimaradt. Ez ugyan semmit sem változtat az ünnepélyek tényén és semmit sem von le a jelenes szerepelt eszper-plebános úrnak cziklunkban is elismeréssel említett érdeméből, mindazáltal kötelességünknek tartottuk, hogy e helyreigazítást különösen a helyi körülményekre és az érdekelt személyekre való tekintettel megtenni siessünk.

***A «Vasárnapi Ujság»** vidéki előfizetői kedvezményképen Budapest pontos utmutatóját díjtalanul kaphatják, ha a bekötési és bélyegköltések fedezetére kötött példánnyal 25 krt. fizűtt példánnyal pedig 20 krt. küldenek be kiadóhivatalunkhoz. Eme könyv a millenium alkalmából készült, s mintegy 200 oldal terjedelemben 40-nél több képet, Budapest térképét, a kiállítás tervrajzát valamint 10 drb kedvezmény-jegyvet tartalmaz, melyutóbbiak a könyv tulajdonosának a kiállítás tartama alatt 4-33% engedményeket biztosítanak. Utbaigazító tartalmánál fogva ezen könyv a székesfővárosba felránduló idegeneknek igen használható zsebkönyv.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: **JÁRMAY GUSZTÁV**, a budapesti gyógyszerészek testozara, a magyar orsz. gyógyszerész-egylet tiszteletbeli elnöke és a budapesti gyógyszerész-testület tiszteletbeli tagja, a főváros köztisztviselői polgára, 80 éves korában, s nagy részvét közöttek el. — **BOROSS IMRE**, nyug. kezelei plébános, volt 1848-49-iki honvédfőhadnagy, élete 68, papságának 43-ik évében, Zentán. — **KISS GYÖRGY**, szakályi ref. lelkész, Szakályon. — **SÁRVÁRI BÁRÓ EÖTVÖS LAJOS**, hosszas szenvedés után, életének 60-ik évében, Budapesten. — **REGNER IGNÁCZ**, 1848-49-es honvéd, pancsovai földbirtokos, 63 éves korában, Pancsován. — **ERÉNYI ULLMANN IMRE**, fővárosi nagykereskedő, 52 éves korában, Ischlben s Budapesten a családi sírboltban temették el. — **HEGEDŰS JÁNOS**, Veszprém város közgyámja, régebben a «Veszprém» című lap szerkesztője, 40 éves, Veszprémben. — **JÚNOS JÁNOS GYÜLA**, ki a szabadsághurczban mint vasgyáros ágyukat öntött, a miért számkivetésbe menekült, később azonban kegyelmét kapott és a bányászati terén kiváló tevékenységet fejtett ki, 88 éves korában, Kassán, s Lőcsén a családi sírboltba helyezték el. — **BÉZSÉNYI LAJOS**, a nagy költő Bézsényi Dániel rokona, 40 éves, Niklán. — **PRÁNYI PÉTER PÁL**, újvársári tanító, 77 éves korában, 56 évig működött a tanítói pályán s ebből 49 évet töltött Újvársáron. — **BOCSKON ISTVÁN**, csikszederadi törvényszéki albiró. — **PROHÁZKA MIHÁLY**, életének 72. évében, Budapesten. — **IFJ. JÓZSEF SÁNDOR**, szentesi városi birtoknyilvántartó, 33 éves korában, Pár nap előtt egyik gyermeke, két hét előtt pedig neje halt meg a megboldogultnak. — **ÓZORI ANRÁD**, veterán író, ki a hatvanas években sokat dolgozott a szépirodalmi lapokba, fordított elbeszéléseket, regényeket, egy kis vígjátékát a nemzeti színházban is előadták, egy-két önálló kötet szintén jelent meg tőle, s kiadta Szőlősi Nina korán elhunyt színésznő hátrahagyott költeményeit, 57 éves korában, Budapesten. Nélkülözésekkel teljes életét a szent-István kórházban fejezte be. — **BATHYÁNY KÁROLY** gróf, 39 éves korában, Raba-Baththyánban. — **BEZÉRED SÁNDOR**, Zalamegye volt szolgabírája, 74 éves, Kis-Görbön.

LÓNAY ETELKA, azelőtt Szirmay Ödöné, a volt miniszterelnök, Lónay Menyhért gróf nővere, Újpesten, 72 éves korában. Az irodalomban is szerepelt, könyvet írt és adott ki édesanyja: Lónyai Florentina emlékének megőrzésére ennek jegyzetéből két kötetben «Töredékek özvegy Lónyai Jánosné naplójából» cím alatt; csinosan festett virágokat, a zenét művelte, áldozatkészséggel tett jót, föltűnés nélkül. Agg korában sokat betegeskedett s visszavonulva élt upesti nyaralójában. Holttestét a családi sírboltba, Nagy-Lónyára szállították. — **ÖZVEGY WERNERÉ**, szül. Vinkovics Julia, dr. Várdai Antalnak, az ismert költőnek és a nemzeti színház dramaturgjának édes anyja, 77 éves korában, Pécsen. — **ÖZV. BABÓ IMRÉNÉ**, Babó Zoltán kovácszházi főszolgabíró édes anyja, Aradon. — **DÓSA LENKA**, 41 éves, Nagy-Lakon és Maros-Vásárhelyt temették el. — **BRANDIS MIHÁLYNÉ**, szül. Hábél Janka, 29 éves korában, Szekesányon. — **ÖZV. VÁRBU SÁNDORNÉ**, szül. Lipsey Pajor Mária, palásti plébános édesanyja, 66 éves korában, Paláston. — **CSATÓ EMMA**, özv. Csató Józsefné leánya, Egerben.

SAKKJÁTÉK.

1965. számú feladvány Pradignat E-til.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1955. sz. feladvány megfejtése Dobrusky J.-til.

Világos.	Sötét.	Világos.	a.	Sötét.
1. Fd3-c4	Ko4-f5 : (a)	1.	g6-f5 :	(b)
2. Ve8-d7	K. t. sz.	2.	Ve8-c6	K. t. sz.
3. H v. v. t.	t. sz.	3.	He8-f3	c4 t lép.
4. V v. H mat		4.	V v. F mat.	

Világos. b. Sötét.

1.	Fd3-c4	Fd1-b4
2.	Ve8-c6	Ko4-f4
3.	He8-f3	t. sz.
4.	V v. g2-g4	mat.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács M. — Szropatakon: Gérecz Károly. — Csomonyán: Német Péter — Vaskapun: Dr. Balassa Zoltán. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 31-ik számában közölt képtalány megfejtése: Fűtűl a szél, az idő már öszre jár; szebb hazába megy vigadni a madár.

Szerkesztői mondanivalók.

Gyöngyvirág Élettapasztalat. Úgy az eredeti költeményből, mint a fordításból hiányzik az igazi költői erő.

Szép hazám. A Néplapban közöljük.

Ismeretlen vágyak. Csingilingi lengeteg csásár. Ha majd az én koporsómon. Az első zavaros. A második jól hangzó néplál, minden különös érték nélkül. A harmadikban van egy szép sor, midőn kedvesem arra kéri, hogy sirjába göröngy helyett egy csomó vi-

rágót dobjon. De már a második verszaknak nem sok értelme van. Azt mondja, jó volna pibenni a sirban, de nem lehet, mert a virágok visszahozzák régi szenvedéseit. — Akkor mért kéri a leányt, hogy dobjon a sirba virágot?

Nem közölhetők: Nemes ember. Tavasi dalok. — Esténként, ha ablakomnál ülök. Vannak strófái, melyekről az olvasó igazán nem veszi észre, hogy nem prózát, hanem verset olvas. — Don Juan. Symphonikák. Lapunk híven megőrizt hagyományára nem enged, hogy az ily hangú és irányú költemények számára hasábjait megnyissuk. — Miért arcdol oly halovány? Emlékszel-e? stb. Szerzőnek fogalma sincs a verselésről. — Beleg ágyon. Darabos, erőltetett.

Heti naptár, augusztus hó.

Table with 3 columns: Nap, Kath. prot. naptár, Görög keleti naptár. Lists dates from Vasárnap to Szombat.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-ter 6. szám.)

Henneberg-selyem selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 ft 65 krig méterenként — sima, csilkos kecskázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postaföldtávirattal küld: Henneberg G. (es. k. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben. Svájcba címzett levelek 10 kros, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6570

„EGYETÉRTÉS” POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1896. Kossuth Ferencz, felelős szerkesztő, XXX. évfolyam.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat cselő eszközével, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar újra elmaradót, új előzeteket szerezzen, hanem mindenkor kellő színelőzettel áll a közönségnek, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi, jó hírnevét mint használatos rangú napilapja állandóan fenntartani, hogy az uton ne csak régi előzetekkel kaphasson állandóan meg, hanem közönségét új hűbőségek által evől-évre maradván meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalon majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés egy rendszeres lapja annyi közönséget tartalmaz, mint a kisebb lapok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak újságnaponként történik. Tíznaponként az Egyetértés 12-20, illetőleg a kisebb oldalak számát 36-60 oldalnyi terjedelmű.

Csak a lap ily nagy mérete teszi lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a melyeket egy más lap sem nyújthat közönségének. Így általános ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai e nemben a legteljesbbségek, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely a tudósításokat minden pártszínezetű olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő tárcza- és regényrovata. Az Egyetértés állandóan két kitény regényt közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világrodalom remekeiből válogatva elsőrangú műfordítók fordításában. Az egy év alatt közölt regények 400-500 nyomtatott ívre, vagyis 40-50 rendszeres regénykötetet rögnek. Így 40-50 kötet regény holtá a legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közlő kitények és elsőrangú publikációk által írott veszőlékeit és egyéb politikai közleményeit, bő hírvonalait, eredeti táviratokat az ország és a világ minden részében levő sajtó levelezőtől, továbbá a vasárnaponként megjelenő és egy-egy számlapot pótló 'Irodalom', 'Tanügy' és 'Mezőgazdaság' című országos hírvonalakat a végül az Egyetértés legjobban informált közönségéig, igaz és megalapozott rovatait és megbízható közeli tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesbbs mértékben kielégíteni képes.

Mindenek előnyöké dacára az Egyetértés előfizetési ára a legmérsékeltbbs: Egész évre 20 ft — Fél évre 10 — Negyed évre 5 — Egy hónap 1 : 80

Előfizetések legelőszörben postátalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövelde-utca 8. intéződésk.

Vese, húgyhólyag, húgyútra és köszvény-bánalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmáinál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

Salvator kitény sikerrel rendelve lesz. Húgyhajtó hatása! Kellemes ízű! Könnyen emészthető! Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

Az ásványvizek királya Dorszéki Borvíz BUDAPESTI FŐRAKTÁR FRUM ISTVÁN utoda FRUM ADOLF NAL VIEÖtvös-utca 48. MINDENÜTT KAPHATÓ!

A főváros legszebb látványosságja A Magyarok Bejövetele

Feszty körkép Városligetben Andrassy-ut végén. Látható reggel 6-tól este 10 óráig, az esti órákban villany-világításnál. Belépő díj: Reggel 6-tól délelőtt 9 óráig 30 kr., gyermekjegye 20 kr. — Délelőtt 9-től este 10 óráig 50 kr., gyermekjegye 20 kr.

Legjobb és leghíresebb pipere holgypor: a La VELOUTINE Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Plasticon, Andrassy-ut 69. Igen tisztelt asszonyom! Mélyen tisztelt uram!

Kötelességünk teljesíteni, ha tisztelettel értesítjük, hogy a régi műcsarnok palotájában, Andrassy-ut 69. szám, a hol a „PLASTICON” vállalat mutatja be az ő művészies látványosságait, megnyitották a

KALIFA tündéerkertjét.

Az ezeregy éj csudás regéi írják le a költői művészetnek ezt az alkotását. A szemnek káprázatos látványossága ez a kert. Pazarul ékesítve keleti növényekkel, illatos virágokkal.

A Kalifa tündéerkertjét és a „PLASTICON”-t nézze meg mindenki!

Budapest. 1896. évi május hó. „PLASTICON”, a műcsarnok régi palotája, Andrassy-ut 69.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legfőbb érvényes SAVANYÚ-KÚT

Kinek van szeplője? vsy bármi folt, vagy pattanás az arcán? Az teljes biztossággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhírű Serail arczkenőcsöz, mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztatlanságot, hanem az arcbőrt vakító fehérre, tisztává és üdűvé teszi. — 1 tégely ára 70 kr. — Postán franko küldve 1 ft 5 kr. — Szappan hozzá 1 drb 30 kr. Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész urnál és minden magyarországi gyógyszerárban. Rozsnyay Mátvás gyógyszerész, Aradon.

Páris szálloda VI. Váci-körút 25. Kényelmes 100 vendégszoba, elegáns kávéház és étterem, izélesen berendezett Bachus-pince. Minden pályaudvarhoz kényelmes közlekedés, villamos-vasut megállóhely. Előszékeny kiszolgálás és mérsékelt árak. Simon Pál szálloda-tulajdonos.

Stefánia szálloda VII. Murányi-utca 53., közvetlen a kiállítás területével. 70 szépen berendezett szobával. — Szobaárak 24 órára 80 krtól feljebb, szükség esetén kérétek előjegyzéseket a szálloda igazgatójához küldeni. Papp Emil Nagymenyeri Rajcs Zoltán szálloda-tulajdonos.

VÁRADY MÁRTON IV. kerület, Muzeum-körút 35. szám. Szerez és elhelyez egy helyben mint vidékre: Szakácsnő, szobaleány, mindenféle leányok, dada, vasalónők, totyóbbá gazdaszónokok, kulesárnők, társalgónők, árusnők, szépségi német lányok, bonneokat, gyermekkertésznők, urasági imas, portás, irodaszolga, lovasz, kocsis, kertész és szakácsokat stb., stb.

Főiskolai igaz- orvos Dr. KUN ZOLTÁN kiprohált gyógyszerel. Vérképző labdacsek, rózsaszínű cukrozva: vérszegények, gyöngykorosok, látsalán tüdőbetegségek legjobb gyógyszere. 1 tégely ára 1 ft 20 kr. Hurut labdacsek, gyomorhurut, tüdő- és gégehurut, tüdővész, hideglelés, malária, gyümökör ellen legkitényebb 1 tégely ára 1 ft 20 kr. Női betegségek ellen leghasznosabb gyógyszer az IRRIGÁLÓ POR 1 doboz 1 forint 20 kr. Dentipurin-szájvíz lejjebb minden szájvíz fölé: Kitényebb és ragályos torokbajoknak is! 1 tégely 50 krajczár. A Purpurin Crème arcz- és kékenőcsnek meglepő hatása van! 5 nap alatt az arczról minden foltot eltávolít a hárszónyszerű varázsolja. 1 tégely 1 ft 20 kr. Kaphatók a készítőnél: TRSTYANSZKY K. gyógyszerésznél Sárospatakon. Főraktár Budapest: Török József gyógyszerárban, Városház-ter. Minden drogus-üzletben és gyógyszerárban kaphatók.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utca 4. Magyar kir. államvasutak. Hirdetmény.

A nagy kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az alább felsorolt személyszállító vonatok fogalma — az utazó közönség részéről való csekély igénybe vételük folytán — be fog szűntetni: a) augusztus hó 17-től kezdve: 1. a budapest-maroszlóti vonalon: A Budapestről d. u. 2 óra 20 perczkor induló és Érsekújvárra d. u. 4 óra 21 perczkor érkező 126. sz. helyi gyorsvonat Párkány-Nána és Érsekújvár között. Budapest ny. p. u. és Párkány-Nána között a vonat változatlanul fenntartatik. 2. A budapest-szegedi vonalon: A Szegedről éjjel 2 óra 40 perczkor induló és Budapest ny. p. udvarra d. e. 3 óra 40 perczkor érkező 713. sz. személyvonat. 3. A tiszai-balaton-szigonyi vonal n: A Balaton-Szt. Györgyről reggel 7 óra 40 perczkor indú. 6 és Túrjére d. e. 10 óra 33 perczkor érkező 6013. sz., valamint a Túrjéről d. u. 4 óra 20 perczkor induló és Balaton-Szt. Györgyre este 7 óra 4 perczkor érkező 6014. sz. vegyes vonat. 4. A szabadság-óbecsei vonalon: A Szabadkáról d. e. 9 óra 56 perczkor induló és Óbecsére d. u. 1 óra 40 perczkor érkező 4303. sz., valamint az Óbecséről d. e. 9 óra 48 perczkor induló és Szabadkára d. u. 1 óra 38 perczkor érkező 4304. sz. személyvonat. 5. A budapest-predeli vonalon: Törvis és Brassó között a Brassóról d. u. 5 óra 57 perczkor induló és Törvisre éjjel 12 óra 57 perczkor érkező 513. sz., valamint a Törvisről éjjel 2 óra 13 perczkor induló és Brassóba d. e. 9 óra 55 perczkor érkező 514. sz. személyvonat. 6. A sarmaság-szilgyómslyói vonalon: A Szilgyómslyóról reggel 4 óra 41 és este 6 óra 30 perczkor Sarmaság felé, valamint a Sarmaságról reggel 6 órakor és este 7 óra 55 perczkor Szilgyómslyó felé induló vonatok. b) augusztus hó 21-től: 7. A püspökladány-debreczeni vonalon: A Debreczenből reggel 4 órakor induló és Püspök-Ladányba reggel 5 óra 11 perczkor érkező személyvonat. 8. A budapest-szolnok-nagyváradú vonalon: A Nagyváradról reggel 4 órakor induló és Budapest k. p. udvarra déli 12 órakor érkező 511. sz. személyvonat Nagyvárad-Püspökladány és Szolnok-Budapest között. minál fogva ezen vonat csak Püspökladány és Szolnok között fog továbbra is forgalomban maradni. Továbbá a Budapestről éjjel 11 órakor induló és Nagyváradra reggel 7 óra 20 perczkor érkező 512. sz. személyvonat Budapest és Püspökladány között, eszerint ezen vonat csak Püspökladány és Nagyvárad között fog továbbra is közlekedni. 9. A budapest-füredi vonalon: Budapest és Új-Dombóvár között, az Új-Dombóvárról reggel 6 óra 25 perczkor induló és Budapest k. p. udvarra d. e. 11 óra 45 perczkor érkező 1007. sz., valamint Budapest k. p. udvarról éjjel 11 óra 50 perczkor induló és Új-Dombóvárba reggel 5 óra 15 perczkor érkező 1008. sz. személyvonat; továbbá Budapest k. p. u. és Ercsi között a Budapestről d. u. 3 óra 35 perczkor induló és Ercsire d. u. 5 óra 20 perczkor érkező 1022. sz., valamint az Ercsirel este 8 óra 10 perczkor induló és Budapestre éjjel 10 óra 25 perczkor érkező 1021. sz. helyi vegyes vonat. Végül értesítjük az utazó közönséget, hogy a Budapest k. p. u. Kassa-Poprád-Felka között kötelező, Budapestről éjjel 10 óra 40 perczkor induló, illeto Budapestre d. e. 8 órakor érkező 1509. és 1510. sz. gyorsvonatokkal I. hó 17-étől kezdve nem csupán I., hanem II. osztályú utasok is továbbbíthatni fognak. Budapest, 1896. évi augusztus 4-én. Az igazgatóság.

KÜHNE E. MOSONBAN. Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára (1856) ajánlja 40 év óta általán elismert és több mint 17.000 példányban elterjedt SORVETŐ-GÉPEIT sík és hegyes talajra. — Egyedüli gyártása a szab. Laacke-féle szántóföld és rétboronáknak (25-féle nagyságban). Ventzki-féle szab. takarmányfűlesztők. — Új hengerek. Sack-féle ekék minden nagyságban, 2, 3, és 4 vasu ekék bármely talajviszonyokhoz. Kósták, magtárrosta, 33 ft. Konkolyozók, morzsolók, szecskavágók stb. ÚJ CZIROKCSÉPLŐGÉP. Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57a szám.

Tan- és nevelőintézet RÁKOS-PALOTÁN. Az intézet egy öt hold kiterjedésű parkban fekszik. Növendékek fölvételnek 4 elemi, 6 polgári, 8 gymnasiumi osztályba. Az elemi, polgári és a négy alsó gymnasiumi osztályok a nyilvánosság jogával vannak felruházva. A gymnasiumi négy felső osztályba járó tanulók is alapos oktatásban részesülnek és mint magántanulók egy nyilvános gymnasiumban tesznek vizgát. A magyar, német, francia és latin nyelvek alapos tanítására különös súlyt fektetnek. A szellemi tehetségek fejlesztése mellett a test edzése is kiváló gond fordítatik. Kitény tanerők. Alapos oktatás és gondos felügyelet. Erőt adó jó táplálék. Kitény viz. A növeldei díj mérsékelt. Ismeretével (programmal) és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Rákos-Palotán (Budapest szomszédságában). Vasuti, posta- és távirati állomás. WÁGNER MANÓ, igazgató, intézettulajdonos.

RÖSER JÁNOS nyilv. tan- és nevelő-intézete BUDAPEST, Aradi-utca 10. szám, Röser-ház. Ezen intézet alapítottát 1853-ban. Eddigi tanulók száma 13,781; magában foglalja a nevelő-internátumot, melyben vidéki családok fiai teljes ellátást, felügyeletet és nevelést nyernek; a felső kereskedelmi iskolát, mely egyenrangú és egyenjogú a keresk. akadémiákkal, záróbizonyítványai az egyévi katonai szolgálatra jogosítanak; a polgári iskolát, mely egyenrangú és egyenrangú az állami és közönségi iskolákkal. Növendékek fölvétele augusztus 31-ig. Tanácsos azonban a beíratást minél előbb eszközölni, mert az elmúlt évben sem adhattak a később jelentkezőknek helyet. — Értesítést küld és felvilágosítást ad az igazgató: RÖSER JÁNOS, Budapest, VI., Aradi utca 10.

WALLA JÓZSEF mozaik és csementáru-gyára építési anyagok raktára Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 13. sz. Vallalkozik: RANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÖKÖKUTAK, CZEMENT-LAPOK ÉS MOZAIK-LAPOKAL KÖVEZÉSEK elkészítésére stb. Raktárt tart: KERAMIT LAPOK, KELHEIMI LAPOK, METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖFÉDELPEP, TÚZÁLLÓ TEGLÁK, KEMÉNY RAKVÁNYOKBÓL stb. Gyári raktára a gartenau Portland cement és vizhatlan més-gyárak. Nádfont, Stuccatur készítéshez.

Kényelmes szobák kaphatók naponta 1 forint 50 krajczártól feljebb a San Souci szállodában Budapest, Hajnalka-utca 6. szám.

UTAZÓK figyelmébe! Vasút mentén. Nélkülözhetetlen úti könyv az államvasutak, a Győr—Ebenfurti és az Eperjes—Bártfai vonalak vidékein. Ára kötve 1 ft. Leggyorsabb 1 ft-ot postátalványon beküldeni, mire a könyv bérmentve küldetik meg.

Adria szálló I-ső rangú, a főváros központjában, Kerepesi-ut 41. szám a népszínház közelében. Tulajdonos REMI ROBERT.

Metropole szálloda VII., Kerepesi-ut 58. Elsőrangú szálloda, kedvező helyen, kényelmesen berendezve. Kitény ételek és italok, figyelmes kiszolgálás mellett.

Elsőrangú szálloda Erzsébet királynéhoz Budapest, IV., Egyetem-utca 5. Kényelmes egyes és családi szobák mérsékelt árban. Előjegyzések elfogadtatnak. Bereczky J. szállodatulaj.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE. Alapították 1847. Brausweller János Szegeden. Cs. és kir. hivatalosan szab. chronometer- és műszer-felállítás a nemzetközönként. ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE. Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Konstantinápoly Budapest. A főváros legszebb és legkellemebb látványos mulatóhelye a Gellérthegy alján. — Hetenkint 2-3-szor jényes tűzijátékot rendez JAMES PAIN, a világhírű angol pyrotechnikus. LÁTVÁNYOSSÁGOK: Keleti nagy bazár, ezzel kapcsolatosan Sulejman szultán ezüstágya és diadalsátra (3 millió franc értékű), török tánczosnők, velencei üveg-fuvó, különféle török és olasz látványosságok. Csolnakcorsó a Bosporuson, lovaglás elefánton, tevéken, ázsiai ösvéreken, tündéries kivilágítás mellett. Diszfelvonulás exotikus pompával majd: Délibáb mutatványok (Fata morgana) a Szultán-kávéház vizparti terrasse-a mellett. A népligetben nagy állatsereglet, útvészto stb. stb. KÖZLEKEDÉS: Az összes hajóállomásokról, villamos va-uton és társaskocsin. Belépő díj. rendszer napokon: 30 kr., tűzijátékos napon: 40 kr.

BUDAPESTI CZÉGEK.

FÖLDVÁRY IMRE
férfitárat- és fehérenemű-raktára.
BUDAPEST,
IV., Koronaherczeg-utca 11. sz., a főposta mellett és VIII., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett.
Telefon. **Arjegysek bérmentve.**
Speciális készítője jó szabású férfi ingeknek.

„Toronyórák“
palota, lakanya, gyári órákat; villanyórákat, legelőnyösebben rendez be **Mayer Károly L.** I. m. állami kedvez. gőz-órágyára Budapest, VII., Kazinczy-u. 3. Képes arjegysek, költségteljesen, bérn.

Arjegysek bérmentve
Nemzetközi
Gyermek- és női ruhák
Babruhákat
ajánl és elhelyez

Gerson Anna asszony
BUDAPEST,
Andrássy-út 21.
(félemelet).

A Magyar Asphalt
részvény-társaság
Budapest, Andrássy-út 30
elvállalja jótállás mellett legelőnyösebben
asphalt-burkolatok
fektetését és
nedves lakások,
pinczék, stb. gyökere száraztatását.
Telefon.

Franklin-Társulatnál megjelent.
POCSAJYÉK.
Regény.
Írta
Fröhlichné Mária Paula.
Ara füzve 1 frt 50 kr.

Levélbélyeg-kereskedés
PRÜCKLER J. C.
Budapest, IV., Régi posta-u. 5.
Alapított 1876
Veszek! Eladok! Cserélek!

LATZKOVITS A.
BUDAPEST,
IV. kerület, Váci-utca 22. szám.
Cs. és kir. szabadalmazott fehérenemű-gyáros ajánlja
uri divat- és fehérenemű-ujdonságait.

Elite kávéház
a budapesti karambol kör helyiségeivel
VII., Kerepesi-út 20.
A főváros legnagyobb kávéháza. Az ország legjobb 12 billiárdjával. Hideg buffet. Tiszta kész italok. Pontos kiszolgálás. Az összes bel- és külföldi hírlapok. 50 Telefon-Hírmondó Estenként cigányzene. Kétféle ventiláció.

Az Elite kávéház
tejesarnoka
a kiállítás területén. A villamos vasút megállóhelye. (Hőfűtő pavillon, jégesapokkal, a Ganz és malomipar pavillonok előtt.) A kiállítás látogatónak kedvező találkozási helye.
Hideg ételek és pompás italok rendez városi árak mellett.

Pokol kávéház
a híres Dante pokol-körkép területén levő kertben. A főváros legkedvesebb és legkellemesebb üdülő helye. Nap és eső ellen védő markisokkal. Előfák és bokrok között lévő árnyas lugasokkal. — **Rendez városi árak!**

Pilseni sörcsarnok
Ós-Budavárban.
A kiállításból átvívó hid lábánál. Czigányzene, katonazenae és külön szimpaddal.
Elvünk mindenből a legjobbat nyújtani mérsekelt árakon.
HEINDL FERENCZ és ADORJÁN GYULA
tulajdonosok.

MARGIT-CRÉME
hírnöve, az elegáns hölgyek által használt arzeréne (nem zsíros kenőcs) rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot, eltávolítja az arcról mindenemű bőrtisztítást.
Egyedüli szer szepöl, májfoltok, pattanások, bőrráka (mitesser) ellen. Bámulatos batása abban rejlik, hogy a bőre kenve az által rögtön felvetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy szepölve vagy májfoltokkal teljesen fedett arcz 3-4 nap alatt alabástrom fehérré lesz.
Mivel nem zsíros — nappal is alkalmazható, — a érmevel bekenő bőrön a hólygpor romekül tapad. Ara 50 kr. 1 frt.
Margit-szappan ára 35 kr. — Margit-hőlygpor, fehér, rózsás és érme színben ára 60 kr. — Margit-fogpép 50 kr.
FÖLDES KELEMEN gyógyszerháza, Aradon, Deák Ferenc-utca 11. sz. Főraktár **BUDAPESTEN, Török József, Király-utca.**

Sz.-Lukácsfürdő
Nagy kénes iszapfürdő, iszapborogatások, meleg zuhanyfürdők. Massage, kádfürdők, külön férfi- és női gőzfürdők és uszodák.
részv.-társ.
Budapest.

Páris 1889. **Kitüntette** Brüsszel 1891.
Genf 1889. Bécs 1891.
1893. Chicago. Magdeburg. London 1893.

Egyetemes gyomorpor
Barella P. F. W.-tól Berlin SW., Friedrichstrasse 220, a franciaországi orvosi társulatok tagja. Orvosilag legjobban ajánlatik. Itendkívül sikeres, még idült gyomorbajoknál is. Szállít próbára ingyen, csupán a viteldi megterítésé mellett, berlini főraktárból.
Ausztria-Magyarország számára egy doboz frt 1.60
Raktár:
Budapest: Török József gyógysz.
király-utca 12. szám.

A természetes savanyúvizek között a
Krondorfi
alkalikus SAVANYÚKÚT
elsőrangú kitünőségek
egybevágó vegyelemzése: alapján milyenséggel
az első helyet foglalja el.
Magyarországi főraktár:
V. Széchenyi-utca 3. — Telefon 1108 sz.

27 éven át
v. állami kórházi igazgató orvos
gyógyít gyorsan, discretül és biztos sikerrel minden férfi és női bajt.
Czim: Kardos
specialista,
Kerepesi-út 6. (kerepesi-bazár) I. em. ajtó 2. — Rendel: d. o. 7-8, 11-2, d. u. 6-7-ig. Levélben is.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely.
BUDAPEST.
A Szt.-Margitszigeti 43.7° C. hőviz kitűnő eredménnyel használtott a következő kóralakok ellen: köszvény, osz, szabák, idült kútegek, májgyomor, bélbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak, garat-, tüdőhurut, és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő. Tiszta, portmentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási terem, posta, telefon, távirat, gyógyszerház és alismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos dr. Bauer Antal főbercegi udvari orvos. Naponta katonas- és cigányzene. Hajóközlekedés félóránként.
Fürdőidény tartama: május 1-től szeptember 30-ig.
A szobaáraknál szept. hóban 30% engedmény. Árszabály kívánatra bérmentve küldetik.
2250
A Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

A SZÉPSÉG APOLÁSÁHOZ.
Eddig el nem ért **HATÁS.**
KIELHAUSER H.
folyékony
Glycerin-Crème
ártalmatlan anyagokból készült sikerült vegytűlék, mely nemcsak a bőrt finomítja, hanem tényleg az ifjú üdéséget eleveníti és azt állandóan fenntartja. Legjobb óvszer levegő, szél és napsütés ellen eltávolít napfoltot, szepölöt, májfoltot és minden más bőrtisztítást.
Glycerin-Crème-Szappan
kiváló enyhe, bárszonszerű bőrt idéző elő. A Glycerin-Crème használatánál ajánlható a
Párisi Hőlygpuder
a legártalmatlanabb puder, a bőrt szép fehér színre változtatja és azt simán és szárazon tartja.
Hamisított párisi hőlygpudertől és Glycerin-Crémétől óvakodjanak: csak az a valódi, melyen a címképen, valamint a leírásban a mellékelt védjegy van.
Raktár minden gyógyszerházból és illatszer-üzletben.
Magyarországi főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12.

VASÁRNAPI UJSÁG

34. SZÁM. 1896. BUDAPEST, AUGUSZTUS 23. 43. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6.
Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** egész évre 8 frt
félévre — 4.
Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK** egész évre 5.—
félévre — 2.50
Külföldi előfizetőkhez a postai költség meghatározott viteldi is csatolandó.

PANNONHALMA.
MAGYARORSZÁG főnnállása ezredik évfordulójának alkalmából Pannonhalmán is országos emléket emelnek, melynek alapkövét a jelen augusztus hó 26-án fogják nagy ünnepséggel letenni. A magyar kormány részéről dr. **Walliscs Gyula** vallás- és közoktatásügyi miniszter fog itt megjelenni és alkalmi beszédet tartani. A kormány részéről igen tapintatos választás, hogy ide képviselőjeül épen a vallás- és közoktatásügyi minisztert küldi ki, mert Pannonhalma az az ősi hely, a mely egy részről egyik első terjesztő fészke volt a Szent

Istvánról országossá tett keresztény vallásnak, más részről egyik első iskolája volt a keresztény szellemű oktatásnak s ma, ezer év múlva is lankadatlan buzgóságú s nagy érdemű munkása úgy a vallás, mint az oktatás ügyének.
Pannonhalma névvel ma azt a nagy szabású Benedek-rendű kolostort, illetőleg főapátságot nevezük, a mely Győr városától délre s másfél-órányira, Györmegyének dombos-hegyes délnyugati részén, a Bakony és Vértes hegység végeinek találkozására három szomszédos halom tetején várszerűleg emelkedik, gyönyörű kilátással a vele szomszédos alacsony szőlő-hegyekre, azokon túl pedig a Duna és Rába felé

terjedő nagy és termékeny lapályra. Régen «Szent hegy»-nek («Mons sacer»), majd — még a jelen század elején is — **Pannon-hegynek** vagy **Pannon-hegyének** hitták a kolostor hegyét; a **Pannonhalma** nevet a kolostor egykori lakója, Guzmics Izidor szép emlékeztető írónk adta rá barátja, Kazinczy Ferencz iránti tiszteletből, utánozván a **Széphanos** elnevezést, melylyel Kazinczy a maga lakó faluját, a zemplénmegyei Bányáskát szokta volt nevezni. A Pannonhalma név aztán általános keletivé lett.
A pannonhalmi főapátság épületesoportja hajdan valóságos vár volt; a környékbeli népmá is várnak nevezi, s annyiban nem is ok nél-

BUDAPEST,
Gyár
Külső Váci-ut 1549.
Városi iroda
Erzsébet-tér 10. sz.
ROESSEMANN és KÜHNEMANN
GÉPGYÁRA.
Különlegességeit képezik:
I. Koppel Artur-féle keskenyágányú vasutak, mezőgazdasági, erdészeti, bányászati, ipari, építkezési és egyéb czélokra, kézi, ló-, gőz- és villamos üzemre.
A kiállítás köruton közlekedő villamos vasut a cég gyártmánya, a villamos berendezés Ganz és társa czéggé.
II. Sodronykötél-, függő- és síkló-pályák saját szabad rendszerünk szerint.
Képes arjegyzekek és költségvetések ingyen szolgáltatnak.

PANNONHALMA GYŐR-SZENT-MÁRTON FELŐL.